Negyedik évfolyam. 66. szám. **Szombaton, 1885. augusztus 15-én.**

Az előfizetés ára:
1 egész évre . . . . 5 frt — kr.
1 fél évre . . . . . 2 frt 50 kr.
1 negyed évre . . . 1 frt 25 kr.
Körjegyzőknek, községeknek és néptanitóknak:
egész évre 4 forint, fél évre 2 forint.
Egyes szám ára 10 kr.
Előfizethetni és egyes lappéldányokat venni lehet a **kiadóhivatalban, Traub B. és társa, Valentin Károly, Böhm M., Luzsovics L., Weidinger N.** üzletében és a fődohánytőzsdében.
Hirdetések:
mindenkor árjegyzék szerint.
Bélyeg-dij minden hirdetéskor 30 kr.
Nyilttérben egy sor . . . . 10 kr.

PÉCS

Politikai vegyes tartalmu hetilap.

Hirdetéseket elfogad:
Külföldön:
Bareck J. és társa **Erfurtban.** Haasenstein és Vogler, Steiner A. **Hamburgban,** Daube G. L., Knoll Ignácz, **Frankfurtban.** Opellik A., Schalek Henrik, Mosse Rudolf, **Bécsben.**
Magyarországban:
Neuberger és Braun, Goldberger A. V., Lang Lipót, Schwarcz Gyula, Somogyi F. „Első magyar nemzetközi irodá"-ja **Budapesten.**
Kiadóhivatalunk és Janovszky H. király-utczában levő hirdetések felvételi irodája **Pécsett.**
Kéziratok
a szerkesztőséghez, Nepomuk-utcza 19-ik sz. küldendők.

Megjelenik minden szombaton. | Szerkesztőség: Nepomuk-utcza 29. sz. | Kiadóhivatal: Nepomuk-utcza 10. sz. a posta mellett. | Kéziratok nem adatnak vissza.

Olvasóinkhoz!

Tekintettel azon körülményre, hogy egy vidéki, hetenként kétszer megjelenő lapnak, minő a „Pécs" is, bevételei a lap kétszeri megjelentetésével járó anyagi és különösen szellemi áldozatokkal nem állnak arányban, a mai naptól kezdve lapunk megváltoztatott alakban hetenként csak egyszer, szombaton fog megjelenni.

E változás részünkről már régen szándékoltatott. Annak megvalósitása lapunknak nem lesz kárára, előfizetőinknek pedig határozottan előnyére fog válni, mert mig a lap előfizetési ára $^5/_8$ részben csökken, lapunk minden egyes száma az alak változtatása következtében eddigi tartalmának $^1/_4$ részével többet fog magában foglalni, nem is szólva azon körülményről, hogy az eddiginél több idővel rendelkezvén, lapunk tartalma válogatottabb, kiállitása gondosabb, tetszetősebb lehet és lesz is.

Előfizetőink eddig befizetett dijai az alacsonyabb ár szerint beszámittatnak s előfizetésök határidejéről kiadó hivatalunk utján pontosan értesittetni fognak.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . . 5 frt — kr.
Fél évre . . . . 2 „ 50 „
Negyed évre . . . . 1 „ 25 „

Jegyzőknek, tanitóknak és községeknek:

Egész évre . . . . 4 frt.
Fél évre . . . . 2 „
Negyed évre . . . . 1 „

Megjegyezve, hogy, ha szükségét látjuk lapunk ismét hetenként kétszer fog megjelenni, Baranya-megye és Pécs sz. kir. város polgáraitól lapunk pártolását kérjük.

FEKETE MIHÁLY, laptulajdonos. FEILER MIHÁLY, fel. szerkesztő.

A közegészségügyi szabályrendelet sorsa.

Ha valakihez — ki ezelőtt egy pár hónappal végig barangolta szennyes utczáinkat — városunkban most ujra megjelenvén, azon kérdés intéztetnék: mi különbséget lát az akkori és mostani Pécs között, — bizonyára bámulva nézne a kérdezőre s szagló szervének a büz és por elleni védelmezésével méltó itéletet mondana azon várakozások felett, melyeket a városatyák által megalkotott, a kormány által megerősitett és a közegészségügyi — nem tudjuk milyen titulusra érdemes — hatóság által kihirdetett szabályrendelethez kötöttünk. A szemét kivitelén kivül minden a régiben maradt. A por, ha lehet, még nagyobb mennyiségben — a trágya és egyéb piszok halom számra az utczákon, — a rothadó bűzös kifolyások ugyanazon állapotban vannak, mint a szabályrendelet előtt, azzal a különbséggel — a mit bárkinek, ha tetszik, bebizonyithatunk — hogy éppen a városi képviselők házaiból legtöbb és a legrondább piszok folyik ki az utczára. És ez akkor történik, mikor mi magunk meghozzuk magunkra a törvényt, mi magunk kérjük annak a felsőbb hatóság általi megerősittetését és mi magunk vagyunk azok, kik annak végrehajtására teljes hatalom felett rendelkezünk.

Valóban szomoru egy állapot! És az ilyen állapot a körünkben időző franczia vendégek iránt tanusitott lelkesedés tüzfénye mellett százszor jobban mutatja, hogy közel vagyunk Ázsiához.

Érdemes kutatni, hol akadt meg a dolog, melyik az a hatóság, melynek működésétől függne a szabályrendelet teljes s a müvelt közönség jogos igényeihez mért végrehajtása.

Az a hatóság, melynek oly módokról és intézkedésekről kellene gondoskodni, hogy azok segélyével a szabályrendelet a köztisztaság és közegészség érdekeinek teljesen megfelelően végrehajtassék — a gazdasági hivatal.

Ugyanazon hatóság, melynek kezei alatt a parkültetvények megfulnak a porban, kiszáradnak a fák — erélytelen és tétlen a köztisztasági szabályrendelet végrehajtása körül is.

Ennek kellene gondoskodni az állati hulladék eltávolitásáról, nehogy az napokon keresztül ott viritson az utczákon és felszáradva mint gyilkoló por rombolja a járókelők tüdeit; ennek kellene gondoskodni a kifolyások naponkénti alapos kitisztitásáról és a mennyiben a kifolyások be vannak tiltva, sürgetni a büntetéseket és azokat czélszerüen a köztisztaság érdekeire forditani. A gazdasági hivatalnak kellene gondoskodni a kellő öntöztetésről; ott az árok, van abban elegendő viz, ha a városban vizhiány uralkodik.

A költség nem kifogás. 30000 lakossal biró olyan müveltségü város, mint a milyennek hirében Pécs város áll, a köztisztaság és közegészségügy érdekeire nézve nem tagadhatja meg a szükséges költségvetést.

Különben még csak kérdés tárgyát sem képezte eddig sohasem a köztisztaság és közegészségügy költségvetése.

A számot tevő polgári elem be fogja látni, hogy a köztisztaság és közegészség tőke-vagyon, mely annál dusabb kamatot hajt, minél több gondot, tehát költséget forditunk reá.

Költségkimélésnek itt helye nincs. Ott van Spanyolországban és Francziaországban a komoly figyelmeztetés rettentő jele. Csak akarnia kell a városi hatóságnak, jól tudja, hogy a köztisztaság és közegészségügy érdekében forditott költségekért senki sem fogja felelősségre vonni.

A köztisztaság és közegészségügy iránti igények a modern társadalomban ugyanazon helyet foglalják el, mint a szabadság, felvilágosultság és a tudomány iránti igények.

Azok tehát, kik folyton ősapáikra hivatkozva piszokban szeretnek élni, épen ugy kénytelenek a köztisztaság modern igényei előtt meghajolni, mint meghajlik az önkény a szabadság előtt, az együgyüség a felvilágosultság és a butaság a tudomány előtt.

Mi a köztisztaság és közegészség modern igényei iránt való hódolatból mindaddig nem fogunk nyugodni, mig ez igények teljesen és tökéletesen kielégitve nem lesznek. Mert tudjuk, hogy Pécsváros ugy területi, mint pénzügyi helyzeténél fogva az ország legtisztább városainak egyike lehetne. S hogy az legyen, csakis a városi gazdasági hivataltól függ.

Városunk köztisztasági állapotai ellen a felvilágosodott polgárok részéről léptennyomon hangos panaszok, megbotránkozás kifejezései hallhatók. Midőn e jogos méltatlankodásnak ezennel kifejezést adunk, a városi gazdasági hivatalhoz egy felszólitással és kéréssel járulunk s ez az:

Emelkedjék a helyzet magaslatára és elégitse ki a müködéséhez kötött várakozásokat!

A pécsi fürdők.

I.

Nem minden halandó van abban a kedvező helyzetben, hogy nyáron át, midőn közönségesen nagy meleg szokott lenni, itt hagyva a már sokszor emlegetett poros utczákat, valamely kies fürdőben reparálhassa fáradt tagjait.

Városunk lakói közül legtöbben csak akkor mennek valamely fürdőbe, ha egészségök helyreállitása, vagy annak fönntartása azt mulhatatlanul megkivánja. Nagyon elenyésző csekély azon boldogok száma, kik üdülés miatt keresik, vagy kereshetik föl évenként a fürdőhelyeket. Az itthon maradók nagy száma, kik sem az előbb emlitett beteg-létszámba, sem az utóbbi szerencsések kategoriájába nem tartoznak, az itteni fürdőkre, vagyis uszodákra vannak utalva.

Nem fog tehát ártani, ha azon kérdéssel foglalkozunk, hogy mint állunk Pécsett a nyilvános fürdőkkel és uszodákkal? Igaz ugyan, hogy sok embert ismerek, ki a hideg viztől ugy fél, mint az ördög a tömjéntől és soha világ életében még egyik uszodában sem fürdött meg s minden évben legfölebb néhányszor vesz kádfürdőt, természetesen melegen, hogy valamikép meg ne hütse magát, gyógyfürdőkre sem jár és mégis egészséges, legalább annak tartja magát. Az ily kivételek azonban a szabályt meg nem dönthetik s nem czáfolják meg annak igazságát, hogy a fürdés az egészség fenntartására nagyon hasznos s az uszodák a városokban a közegészség állapotára kedvező hatással vannak.

Városunk fürdők dolgában a vidéki városok közt bizonyára nem áll utolsó helyen, mert kevés magyarországi város van, hacsak nem fekszik valamely folyó partján, hol annyi nyilvános fürdő lenne, mint nálunk. Ha az ember lemegy az irgalmasok utczáján s szerencsésen átuszik az országut porán, eljut az Engel-féle hidegvizgyógyintézettel összekötött gőz, zuhany és kádfürdő helyiségbe.

Ezen fürdő — eltekintve a zuhanyok és egy némely ajtók nagyon is javitást igénylő állapotától, általában az igényeknek megfelelő lenne. Egy nagy hiánya van azonban, hogy a gőz és medenczefürdővel egy fedél alatt nincsen bizonyos helyisége, melylyel ugy látszik itt is ugy jártak, mint egyik bécsi hires laktanya és a mint a rossz nyelvek mondják, a pécs-budai városi iskola épitésénél, (a régit értjük) hol az épületek befejezése után vették észre, hogy bizonyos helyiségek teljesen hiányzanak. Akár hogy történt a dolog, elég az hozzá, hogy nincsen, pedig egészségi szempontból szükséges lenne s már sok panaszt hallottunk e miatt.

A város délnyugoti szélén van a Madarász és Szontagh-féle nagy czement medencével ellátott uszoda, melyet a tulajdonosok nagy költséggel épitettek s mely viztükrének nagyságára nézve valóban ritkitja párját. Elismeréssel adózunk azoknak, kik azt épitették, mert ha maguknak nem is sokat használtak, de a város lakosságának minden bizonynyal jó szolgálatot tettek. Ez is egy kis javitással és némi reformokkal oly karba helyezhető, hogy minden, még a legkényesebb igényeknek is megfelelne.

Nunc venio ae fortissimum virum! Ez a városi balokányi uszoda!

Politikai hirek.

— Vilmos német császár gróf Szapáry Gyula pénzügyminiszternek a fehér sas-rend nagykeresztjét adományozta.

*

— A horvát tartománygyülés szeptember 30-ikán fogja megkezdeni tárgyalásai folytatását.

*

— Gróf Kálnoky külügyminiszter 11-ikén délelőtt Bismarck herczeg meglátogatására Varzinba utazott.

*

A „Pécs" tárczája.

Petőfihez!

— François Coppée. —

Mint a szegény utas, kit zordon tél idön
A nyájas háziasszony szelid tüzhelye véd,
Mig arcza elborul, halk búcsut venni jön,
És homlokon csókolja a háznak gyermekét.

Ekép siettünk hozzád, Magyarhon franczia
Vendégei, kezünkben virágok dús füzére.
Hozzád, óh! költő harczos, hazád kedvencz fia,
Ki énekeltél néki s meghaltál bátran érte.

Lángész hevében égni s meghalni csatatéren!
Fenn állni büszke érczben s porladni sir nélkül!
De nem sajnállak érte, irigyellek, óh, testvérem!
Ember dicsőbb, szebb sorsban itt lenn nem részesül!

Hol nagy szivedre gázolt vérszomjas csőcselék,
S meghaltal, hogy ne halj meg többé soha, soha,
Ested helyén bizonynyal vad rózsa bokra ég,
Oh! szerelem s szabadság fenséges dalnoka!

Vad rózsa bokra, melyben szép lelked még virul!
— S jegyespár arra bolygván, mit ifja keze tör:
Virágodtól a kedves hőbb szerelemre gyul,
Az esküben több báj lesz, a csókban több gyönyör.

S ha enyhe alkonyon ott ül a csalogány,
— Szárnyas, szabad kis dalnok, ki bokrod meglelé,
Reszket, megittasul rózsádnak illatán,
S dalol, dalol bűvölten a csillagok felé!

Ábrányi Emil.

Csevegés a kiállitásrol.

Irta: ORION.

(Elemér öcsémnek, a kiállitás emlékeül!)

— A „Pécs" eredeti tárczája. —

Mi egyébről is beszélnénk most a kerti lugasok, meg a lombos diófa árnyékában, mint az országos kiállitásról, annak nagyszerüségéről és pompájáról?! — Csakugyan meglepő is a kép, mely itt a látogató előtt feltárul! Az ember azt sem tudja, mit vegyen szemügyre, hová vesse tekintetét; az impozans épületek külcsinját csodálja, azok belső berendezésében gyönyörködjék-e, vagy az uradalmakat érő, összehalmozott kincseket bámulja-e?! Oly töméntelen kincs, műtárgy fekszik előttünk, hogy Páris almáját már csak azért sem tudnók oda itélni a legilletékesebbnek, mert a sok szép és tökéletes között bajos volna meghatározni, melyik a legszebb és legtökéletesebb!

A hány a néző, annyiféle az izlés; annyi felé visz az érdeklődés s oszlik meg az itélet.

A szenvedélyes gazda a gépcsarnokba siet és szemeit bámuló csodálattal hordja végig a felhalmozott mechanikai müveken, melyeket a kitartó szorgalom teremtett s az időszerü verseny tökéletesitett és tett remekké.

A finom sportsman öntelt mosolylyal néz szét az erdészeti pavillonban, mert az odavarázsolt fatömkelegben, hol a nehézkes, talpas medvétől a fürge mókuskáig természetes eredetiségében szemlélheti a vadon lakóit, csakugyan megelevenedve és benépesitve látja a rengeteg magányát!

Ilyen, vagy hasonló érzelmekkel haladnak a nagy- és a házi-iparcsarnokon végig a női látogatók. Gyönyörködve tanulmányozzák az egyes vidékek népviseletét a leszegezett viaszalakokon, vagy bámulják a művészi himzeteket a csábos üvegszekrényekben. — E munka-remekek hangos szószólói a női ügyességnek és kitartásnak s lehelletszerü mivoltuk és tökéletes kivitelök — a mesebeli tündérek szövéseire emlékeztetnek!

Szép és elragadó minden a munka, szorgalom és rend eme kaptárában; de mert a néző elé mindenütt más és más képek torlódnak, a figyelmet ujabb és ujabb tárgyak kötik le, illetve osztják meg: a lélek elfárad; és ha a halmaz-egészből egy részletre, mint a Zaharán utazó pihentető oázra nem talál, azon veszélybe jut, hogy e duzzadó bőségében a kincseknek vagy tantalusi kinokat szenved, vagy tompa fásultságba sülyed! — Lelkemen inkább a közönynek érzete vonult át, midőn a futólagos szemle után azon képzelődésben ringattam magamat, hogy: most már mindent megnéztem és láttam. — Olyan hangulat vett rajtam egyébiránt erőt, a minőben igazán a példabeszédként az van, ki a rengeteg nézésébe merül el s a nagy sürüségtől nem látja a fát! E sujtó homályban egy vágy ragadta meg lelkemet, bár a sok tárgy közül egy olyat választhatnék ki, mely maradandó emlék gyanánt vésődnék szivembe s melyet az idők hullámai nem birnának onnan elmosni — örökre! E néma vágynak kifejezése bizonynyal arczomon ült, mert önkéntesi mondurba bujtatott doktor öcsém, a lélekbuvár tekintetével, leolvasta gondolataimat; s mig kezét halkan vállamra tette, mosolyogva szólott: Jer, mert még nem láttál mindent, egy kedves meglepetést — a végre tartottam fenn számodra.

Felvillanyozva követtem lépteit és a tolongó sokaság között utat nyitva, a műcsarnok elé értünk.

Hófehér márványszobrok integettek itt felém már a bejáratnál s én elragadtatással néztem benn körül a vonzóbbnál-vonzóbb alakokon, de vezetőm tovább haladt s csak a képteremben állott meg.

— Nos — fordult hozzám iménti mosolyával — nézz szélylyel, czélnál vagyunk; vajjon megtaláltad-e azt, a mire felkivántam kelteni figyelmedet.

Keresni és megtalálni a szépet, a nagyot, biz ez nehéz feladat e remek festmények között, hol a felfogás eredetiségében és a kivitel művészi tökélyében egyik kép a másikkal versenyez és egyik a másikát felülmulja! Már csaknem csüggedni kezdtem kutatásom eredménye felett, midőn valami belső fény világitott meg s én leszegezve álltam meg, mohó tekintetet szegeztem az előttem felbukkanó képre s ajakamról a feltörő örömnek lázas szava rebbent el: megtaláltam!

A megragadó kép „A haldokló czigány"-t ábrázolja.

Szegényes szobában, földre teritett zsupszalmán ül a vén czigány, hó szakáll takarja mellét s megtört alakján és bágyadt vonásain a legközelebbi vég kinyomata ül. Szorosan mellette, térdre ereszkedve, áll bűvös szépségü leánya, sötét haja mint két vadgalambszárny omlik vállaira, néma ajakáról hangosan szól az elnyomott fájdalom, csillag-szemeborongó bánat kifejezésével csüng az öreg arczán, mig karjával védőleg fonja át annak derekát.

A kis csoport mellett a földön gyertya ég, mely éles világot vet egy szemközt ülő fiatal czigányra.

Az ifju, apja hegedüjét tartva kezében, játszik. Kifejezésteljes, szép arcza tisztán tükrözi vissza lelke érzelmeit; apja nótáit huzza, ama régi bűvös nótákat, melyeket egykor az ő nyirettyüje csalt ki a barna hegedüből. A varázshangok alatt átszellemül a vén czigány arcza, a lágyan hangzó, majd szenvedélyesen panaszló hangok visszaragadják lelkét a multba. Ez megelevenül, rég letünt és feledett alakok merülnek fel szemei előtt és mig forr az élet, harsog a hegedü, elfeled bú-baj . . . s végálomba merül . . .

Valóban elragadó eszményitése a gyermeki szeretetnek s a zene hatásának magasztos megtestesitése.

Fiu és leány vérző szivvel kezet fognak egymással, hogy megkönnyitsék atyjoknak a haláltusáját

— A nazarenusok ellen a belügyminiszter a törvényhatóságokhoz körrendeletet intézett, melyben e hitlelekezet tanulatlan terjesztőire a titkos összejöveteleire hívja fel a figyelmet.

Busetina.

Krisztus urunk születése után a XIX-ik század utolsó negyedében vagyunk, a felvilágosodás és előrehaladás korszakát éljük, illetőleg kellene élnünk; de elég sajnos, hogy a felvilágosodás szövétneke nem tart általános haladást a korral és igen nagy homályt vet korunkra sok embernek rövid gondolkodás módja, amennyiben a bigotismus egyik-másik embert egész a vallási örjöngésig ragad, ugy annyira, hogy e szerencsétlenekre, kik a szellemi élet sötét éjszakájában tévelygnek, a csak kicsit magasabb láthörrel birónak is a szánalom és megvetés vegyülékével párosult érzéssel kell tekintenie s valóban ugy kell őket tekintenünk, mintha bennök a rég letünt százados setétségében sinlődött ember jött volna ki sírjából — emberi alakot öltve magára — azért, hogy a mai kor gunytárgyát képezze. Sajnos azonban, hogy ezen könnyen hívők és korlátolt eszűek nem hogy a hozzájuk intézett és a keresztény vallás alapelvein nyugvó jó-tanács-adások elfogadására hajlamot mutatnának. Ehelyett inkább azok által hagyják magokat befolyásoltatni, a kik egyébként is eléggé beteges elmebeli képzelődő tehetségeik, szellemi és testi erejük koczkáztatása mellett őket tévhitüknek még inkább megnyerni és anyagi helyzetüket még jobban kizsákmányolni igyekeznek. Kétségbe vonhatlan azon körülmény, hogy az illetők, a kik a szegény földhöz ragadt halandót emberi erő által nem teljesíthető s be nem váltható igéretek, hízelgések és csábító szavakkal igyekeznek tönkre tenni — ennek szellemi világát feldúlni — vagyonától megfosztani törekesznek, nem tekinthetők egyebeknek, mint csalóknak, a kik a könnyen hívő, bárgyu embert bűnös czéljuk keresztül vihetésére eszközül használják fel — nem gondolva azzal, hogy ez által e vétkes könnyelműséggel párosult bűnös cselekvényükkel hány szerencsétlen halandót és családapát kergetnek a kétségbeesés örvényébe. A csudák kora már letünt, tehát vizzel és kenyérrel élő földi lény olynemű igéreteire, melyek beváltását a mindenség Ura képes csak eszközölni, hallgatnunk balgatagság. Tegyünk jót, éljünk mint keresztényekhez élni illő, soha ne tegyünk olyat, mi miatt legelső foku illetőkes hatóságunk a lelkiismeret vádat emelhessen ellenünk, akkor nyugodtan fekhetünk le ágyunkba és reggel jó kedvvel és könnyű szívvel hagyjuk el nyoszolyánkat.

A csaló, ki az előtte meghajló hiszékeny embert lépre csalja, akkor, amidőn ennél a szükség betoppan, távol marad tőle és éhező családját enyhíteni s szemeiből a fájdalom által kisajtolt könyüket felszárítani segíteni nem igyekszik, ő akkor távol marad és kárörvendő, vigyorgó arczzal és megvetőleg mutat áldozatára, mintha csak azt mondaná: „egyszer ismét szaporodott áldozataim száma.“

A megyénk szomszédságában, slavóniai Verőczemegye területén fekvő 150—160 lakházat számláló s mintegy 1100 lakóssal biró Busetina nevü községben van ez időszerint egy 50 év körüli nő, ki férjével és gyermekeivel egy viskóban lakik és a hiszékeny embereket a jövő titkai megfejtésének igérete mellett csalja magához. A messze földről tömegesen hozzá tóduló hiszékeny néppel nem csak magát fizetteti meg, de azonkívül a hozzá zarándokolt vállára még külön sulyos terhet és kötelezettséget ró olykép, hogy bizonyos összegű pénzt szab ki mindegyik számára, hogy azon misét szolgáltasson. Hogy csak egy esetet említsek; egy vaszari lakós, bizonyos Molnár Ferencz községi kanász is elment ezelőtt pár héttel Busetinába és ezen magát jósnőnek kiadó csalónó 40 frtot szabott elő neki mise szolgáltatásokra — mi oly összeg, hogy e szegény ember összes vagyona sem igen képvisel több becsértéket — de azért ez áldozat meghozatalától nem riad vissza és a szerencsétlen gondolkodásu ember legfőbb törekvését az képezi, hogy mikép tehetne eleget minél előbb a jósnő meghagyásának.

Az ily félrevezetett beteg lelkü ember kigyógyitása által valóban kedves szolgálatot tenne Isten előtt, ki erre vállalkoznék, e vállalat azonban világi embernek kevés sikert látszik igérni, mig ha az egyház terén működök használnák fel tudományukat és befolyásukat, terhes munkájokat okvetetlen siker koszorunná, másfelől pedig a sajtó is figyelmébe ajánlhatná az illetékes hatóságoknak az ez érdembeni intézkedések megtételének szükségességét és igy közvetve sietne odahatni, hogy a társadalom testén rágódó ilynemű férgek eltávolíthatók lennének és a hiszékeny nép kizsákmányolható s a csalók önző czéljainak elérhetésére felhasználható ne lehetne, különösen Baranya-vármegyében, mint szomszéd törvényhatóságban honnét nagyobb számmal mennek az áljósnőhöz — szükséges volna, ha a hatóság ez ügyet figyelmére méltatná.

Tompa Lajos,
okl. jegyző.

Budapest főváros kiállitása és a külföld.

(Vége.)

A csatornázási szakaszban a csatornahálózatok régi és jelenlegi képe van kiállítva. Ezeknél azonban érdekesebb az évek hosszu során folyt tárgyalások és munkálatok kidolgozása és a fővárosi mérnöki hivatal csatornázási osztálya által kiállitott uj, azaz végleges csatornázás tervezete. Minthogy pedig a már szükséges fedezetről gondoskodva van, a főváros végleges csatornázásának ügye ugyszólván a létesülés stádiumába jutott. A fővárosi hatóság által megállapitott tervek szerint az usztató rendszer nálunk a legalkalmasabb arra, hogy a szenny s gyárvizek, csapadék és öntözővizek mind egy és ugyanazon csatorna-hálózatban lelessék leggyorsabban távolittassanak el a házakból és az egész város területéről és pedig oly gyorsan, hogy erjedésbe ne mehessenek. A javaslat Pestnek területét négy vizterületre osztja fel s ugyanannyi csatornába kivánja levezetni a csapadék és szennyes vizet. E csatornák mindegyike a Duna felé irányul, hová is tartalmuk kiemelésére gépek alkalmaztatnak, melyet az összekötő vasuti hidon túl egy a Dunába 4·0 méterre lesülyesztett vascsövön a Duna vizereje által hajtott szivattyutelep eszközlend.

Az uj csatornarendszer 800,000 lakós igényeinek megfelelőleg épitve 3 millió frtba fog kerülni. Ezek mellett nem kevésbé érdekesek a budai szivattyutelepek, vizszedőterületek, Buda jelenlegi csatornahálózatának térképei s kivált az őrdögárok boltozatának tervei. Változatos képet nyujt az utczakövezet, világitás, fasorok és mükertészet kiállitása, mely a főváros szabályozásnak keretében jelentékeny erőt képvisel. Itt vannak kiállitva az utczatisztitási gépek, a Ferencz József rakpart, a Ferencz-József-tér helyszinrajza, több térnek és utczának keresztszelvénye és távlata Budapest nagyhorderejü vizvédműveivel és hidjaival együtt. Az épitészeti szakasz egyik kiváló osztálya a foldesuri jog alapján gyakorolt kegyuraság czimén való épitkezése a fővárosnak. A ferenczvárosi templom foglalja el ezek között az első helyet, melyet Ybl Miklós műépitész román izlésü terve szerint s vezetése mellett épittetett a főváros. Második helyet foglal el az érdekesebb tárgyak között a Lipót-templom, azaz a basilika távlati főmintája, melyet az épitést tervező s annak kivételével megbizott felügyelő Ybl Miklós műépitész felügyelete alatt Marchenke Vilmos szobrász készité.

Érdekes ezek sorában a régi városháza, továbbá az uj városház tervezete és ez utóbbi pazar fénynyel diszitett üléstermének távlati rajza. Folytatólag a főváros pesti részén lévő, majd a budai oldalon álló szegényház tervezetei, beosztása és fényképrajzai tünnek szemünkbe az „Erzsébet“ szegényház tervezetei mellett. A népszinház, vigadó, közraktárak és elevator tervei és jól sikerült agyag-mintázatai. Nagy feltünést kelt a vágóhid, de kiváltképen a Hunyaditéren felállittatni szándékolt vásárcsarnok és a Ferencz-József laktanya. Ezek mellé sorakozik az Andrássy-ut panorammája fényképekben, melyet Klösz fényképész állitott ki meglepőleg sikerült képekben.

A következő csoportositás a tüzoltási szerek, felszerelések tökéletes mintatömegét foglalja magában, melyet 1869 óta gróf Széchenyi Ödön kezdeményezésére szereztettek be. Ebben az osztályban mutatttatak be a gőzfecskendők, mozdonyfecskendők, pincze s épitési szivattyuk tömlök, vizhordók, tolólétra, vizvezetéki csap, háromrétü dugó, mászólétra, légszeszfecskendő, tüzjelző-készülék, csoportfényképek nagyobb tüzesetekről és gyakorlatokról, továbbá egy fali térképen a tüzesetek statisztikája. A következő teremben az erdészeti tömeget találjuk, mely kimeritő képét nyujtja annak, hogy a főváros e tekintetben is mintagazdálkodást tüntet fel. Érdekes e sorozatban az erdők felső és alsó talajából szerzett kőzetek változatos gyüjteménye, továbbá a budai kopárhegyek főmintái, továbbá az erdészeti üzemtervek gondos kivitelü rajzai, melyeken fel vannak tüntetve a különböző területek nagysága, termési viszonyai, fanemei, fakészlete s holdanként való növendék fa-mennyisége.

Ezek után következik a statisztikai hivatal által kiállitott anyag, mely hűen és rendszeresitve tükrözteti vissza ugy a hatósági működés, mint a lakósság életében mutatkozó tényeket és viszonyokat, a melyek szüségesek, vagy czélszerűek arra nézve, hogy a helyes közigazgatás elősegittessék és a főváros minden érdekeinek felismerése statisztikai szempontból lehetővé tétessék. A statisztikai hivatal kiállitása két részre oszlik: irodalmi működésének bemutatására és grafikus rajzokra. A kiállitott irodalmi művek közül az önállók: „Budapest főváros statisztikai hivatalának közleményei“ czime alatt német forditásban is, a nemzetközi közlemények csakis franczia nyelven állittatnak ki. A graphikus rajzoknál az egyes táblákon levő feliratok és jelmagyarázatok kellő felvilágositást nyujtanak a szemlélőnek.

Budapest főváros épen ugy mint minden nagy város ezen jellegénél fogva közegészségileg fenyegetett hely s mint ilyen folytonos éber közegészségi felügyeletet igényel. Ezen óvintézkedések mint állandó intézmények körül tapasztalható haladás három főcsoportban van összegyüjtve az „egészségügyi szakaszban.“ Ennek első részében a fizikai közegészségügyi tényezők és pedig a talaj, levegőáramlatok és a viz különböző vállajai, mint fő élettani szükségletek, második részében a társadalmi viszonyokból folyó hátrányok elháritására szolgáló intézkedések, harmadik részében a közegészségi szolgalat és annak nyilvántartása és működése közben elért tevékenység statistikája s eredménye vannak előokbe állitva. Kiváló figyelmet érdemel az ülő-uti pavillonrendszer szerint épült uj korház, továbbá a hevenyfertőzö és ragályos betegek kórházának tervezete és agyagmintája és az uj temető beosztása. Az artézi-kut es annak szelvénye a kőzetekkel, melyek furás közben jöttek napfényre. Fővárosi fürdők tervezete s bel és külteleki egészségügyi táblázatok és végül a főváros természetrajzi monographiája. Mennyiségre és minőségre nézve leggazdagabb és a város jövőjében is legnagyobb szereppel bir a közoktatásügyi szakasz, hol uj iskolák tervezetei, reáliskolai, polgári fiu és leány, ugyszintén elemi népiskolai tan- és tornaszerek, iskolai butorok vannak kiállitva, melyekhez a magyarosodás táblázatos kimutatása járul. Ide sorakoznak továbbá a főváros tulajdonát képező elemi, polgári, reál és gymnasiumi, továbbá ipari szakiskolák által birt gyüjtemények, rajz-, irás-, festészeti faragványai s más ily termékekkel, melyek közt kivált a műrajz, épitészeti rajz, szobrászat, agyag-mintázás, üveg s keramiai festészet a növendékek által kiállitva, igen szép példányokban van képviselve. A tanügy felvirágoztatása mellett a főváros, mint a nemzeti kulturának székhelye s mint a hazai müipar központja nagy gondot fordit és sok áldozatot hoz a képzőművészet meghonositására is. E czélból hirdetett pályázatának eredménye képen áll előttünk mint a főváros tulajdona a középső nagy teremben Rauscher Lajos „Budapest távlata“ czimü nagy képe; Scholcz Károly „Justitia“ czimü olaj-vázlata, továbbá a főváros szebb képei.

Ezen gyüjteményt kiegészitőleg vannak kiállitva az aquincumi amphitheatrum és a papföldi római fürdő alaprajzai és az ásatások alkalmából elő került érdekesebb régészeti leletek.

Jubileum.

Dr. Hölbling Miksa megyei tiszti főorvos tudorságának 50-ik évfordulója alkalmából csütörtökön d. e. ½ 12 órakor városunk és megyénk orvosai közül 42 en, kik között — a mohácsi kivételével — megyénk minden járása képviselve volt dr. Kohárics Károly városi tiszti főorvos vezetése alatt az ünnepeltnél testületileg tiszteleglek. Ott voltak, különösen a vidékiek közül, dr. Jelasich (Dárda), dr. Stein (Sásd), dr. Rameshofer (Szt-Lőrincz), dr. Breiner és dr. Reisz (Siklós), dr. Heller (Harkány), dr. Schlesinger (Pécsvárad), dr. Rosenbaum (Baán), dr. Lorencz (Villány), stb. stb. Az üdvözlő beszédet dr. Kohárics Károly tartotta, kiemelve, hogy nem a konvencionalis szokás hozta őket az ünnepelthez, hanem a tisztelet, melylyel azon férfiu iránt viseltetnek, ki pályája kezdetén, mint kolera-orvos nem riadt vissza élte koczkáztatásától, kötelességét hosszu pályáján mindig hiven teljesité s orvosi gyakorlata számos teendői között a tudomány ápolására is talált időt, 1845-ben mint a magyar orvosok és természetvizsgálók VI-ik nagygyülésének titkára „Baranyavármegye orvosi helyirása“ czimü művel gazdagitván orvostudományi irodalmunkat és a ki — érdemei elismeréseül — megyénk közegészségügyének élére állittatva, ott csaknem egy negyed század óta üdvösen működik, legfelsőbb helyről pegig már hosszu évekkel ezelőtt koronás arany érdemkeresztet tüntetetett ki.

Szeretettel emlitve meg, hogy az ünnepelt nemcsak üdvös működése, hanem különösen kollegiális szivélyessége által érdemelte ki pályatársai szeretét, mely szivélyesség ót nem-pályatársai előtt is kedvessé teszi, neki a tisztelgők nevében számos és boldog éveket kivánt.

Este az ünnepelt tiszteletére a kaszinó nyári helyiségében diszbankett volt, melyen, minthogy a vidéki orvosok közül többnek haza kellett menni, 32-en vettek részt. A bankett ünnepélyes hangulatát a városi zenekar erős és szép játéka hatásosan emelte.

Az első felköszöntöt dr. Kohárics Károly mondotta az ünnepeltre; a járásorvosok nevében dr. Stein sásdi orvos mondott felköszöntöt, valamint Kaufman szabolcsi bányaorvos is. Felköszöntöt mondtak még dr. Visy István, az orvosi kar Nesztora, igen elmésen és szellemesen, felhiva a kartársakat, hogy tudják meg az ünnepelttől az arkanumot, melynek használatával az ember késő aggságában is oly üde egészségben maradhat meg, mint aminővel dr. Hölbling dicsekedhetik, továbbá dr. Breiner és dr. Meitinger. Felköszöntettek még dr. Kohárics Károly, a rendező-bizottság, dr. Mendel és az orvosi egyetértés és kollegiálitás. Az emlekedett hangulatu bankettnek éjfél után 1 órakor lett vége.

Mig leánya öleli roskadó derekát, addig fia a megsemmisülés örvényén át dalban ragadja fel lelkét a fáraók örök hazájába!

A lánglelkü művész, ki e fenséges képet alkotá, szivbe mártott ecsettel festett; müve szivhez szól, szivet indit s a ki egyszer látta, nem feledi soha!

A maradandó benyomást, mely után a kiállitás területén vágyódtam, e kép véste lelkembe.

Sok, sok feltünöbb tárgy van ott, kápráztatóbb szemre és nagyobb értéket képviselő, de megragadóbb nincs; mert mig az érzelem embere mosolyolyal halad el valamennyi mellett, a haldokló czigány könyet csal szemébe s lelkében marad eltörölhetetlenül!

Gleichenberg.

— Fürdői levél. —

Nemcsak a madarak birnak a költözés hajlamával. Az ember is minden tavaszszal, midőn vandormadarainkkal együtt a tél folytán meggyengült egészség fogyatkozásai megjelennek, részint üdülés, részint gyógyulás végett vándoritva kel s midőn a nyár közepéig elérkezünk, a városok megürülnek, lakóik előzönlenek a világ minden tájába. — Szépen hasonlitja ezért a költő a fürdőket a bucsujáró helyekhez, mert mig ott a test, addig itt a lélek leli fel üdülését. Sőt az előbbiek is legtöbbnyire nyugalmat szereznek a léleknek, enyhülést a nagyvilag zaja által folytonos izgalomban tartott kebelnek, mit mindazok tapasztalhatnak, kik csak üdülés és szórakozás kedvéért merülnek el valamely fürdő „dolce far niente“-jébe.

Egyike a leghirnevesebb s legkedvesebb fürdőhelyeknek Gleichenberg, melynek szépségeiről már annyi költő énekelt, hasznáról annyi orvos, utazó stb. irt, hogy csaknem hiábavalónak tünhetnék fel e czikk, de ki birna ellenállni a varázsnak, mely ellenállhatatlanul késztet közölni tapasztalatainkat azokkal, kik azokban magok nem részesülhetnek.

Gleichenberg mély völgykatlanban fekszik, övezve a stiriai alpesek kisebbrendü dombjai által. — Fekvése és vidéke nem nagyszerü, vadregényes ugyan, nincsenek egetverdeső sziklaormok s feneketlen meredélyek, nincsenek olvadhatatlan hó és jégrétegek, sem a magasan tompa morajjal lezuhanó vizesések, vagy záporpatakok, inkább valami kedves, vonzó, idylli terjed el a szép dombvidék felett. A környező hegységek fenyvesei a körülöttük gyakran borongó bús fátyollal és a gyakori zivatarok alkalmával feleimetlesen át-átczikkázó villámokkal; a dús kalászt hullámzó térségek, melyek azok alatt elterülnek, a földmivesben reményt, a szemlélőben örömet keltve s végre a békés nyugalomban fekvő fürdőhely itt-ott a zöldből kilátszó villákkal, gyógyitó forrásaival, az itt valaha uralkodott vulkanizmus utolsó maradványaival, melynek csöndjet legfölebb a sok sóhaj zavarhatná meg, ha ezek egyesülve járulhatnának az itt szenvedő emberiségtól a kegyelmes istenséghez; mindezek csodás ellentétet és mégis szépen megnyugtató harmóniát képeznek. Ehez járul még a közelben látható, ősrégi gleichenbergi kastély, mely hozzáférhetetlen sziklaerősséget látszik képezni, mi a tájképnek teljes pittereszk érvényre jutását még inkább elősegiti.

Gleichenberg a leghatásosabb fürdőhelyek egyike. Gége-, tüdő- és mellbetegségek ellen van különösen alkalmazásban s hogy mennyinyen áldják csodahatását, azt emlitenem fölösleges. A gyógyitó szerek közül első helyen a négy forrást (Konstantin, Emma, Klausen és Jánoskut) kell megemlitenem, azután a mesterséges szereket, pl. Sool-porlasztást, inhalatiot, respiratiót, pneumatikai kamrat, vizzel gyógyitó intézetet stb., melyek ügyes orvosok vezetése és rendelése alatt s a kényelemnyujtás tekintetében csaknem felülmulhatatlan fürdőigazgatás ellenőrzése mellett nem csoda, ha annyira megtöltik vendégekkel a fürdőt, mint ez pl. az idén történt. Gleichenberg különben nemcsak mint fürdő- és üdülési hely nevezetes, hanem mindenki találhat benne más és más érdekességeket. Ig a tourista a már emlitett természeti szépségeket, a természetbuvár a buja és szép növényzet és fauna mellett a források és sziklaképződmények minőségét, a régiségbuvár egyes még a rómaiak idejéből maradt régiségeket (pl. római kut, pénzek, melyek folyton ásatnak stb.), ugy szóval mindenki talál itt valamit, mi reá nézve érdekkel, bir, nem is emlitve a sok szép (nem épen gyógyulás végett ide jövő) hölgyet, kik a városi arszlanokat mindennél jobban vonzzák ide és kiknek szórakoztatása végett az igazgatóság táncvizgalmakat, tombolákat stb. nagy menynyiségben rendez.

Gleichenberg története ugyan még az ó-korba nyulik vissza, a mennyiben az ásatások alkalmával talált tárgyak mind arra vallanak, hogy a rómaiak is ismerték e helyet, tulajdonképeni fürdőhely azonban ily névvel csak 50 év óta létezik,ióta az erélyesen működő „Gleichenberger und Johannisbrunnen Actienverein“ vette át vezetését. Az akkor vad, gazzal borított árkok azóta viruló ligetekké váltak, melyekben folyton ujabb és ujabb villák emelkednek, számuk jelenleg már 90, 1300 szobával.

A mi Gleichenberg frequentiáját illeti, ez is eléggé nagy s e mellett hires egyénségek is megfordulnak benne; igy Milán szerb király néhány hetet itt tölt és jelenleg is az uralkodó ház egyik sarja, Ferdinand d'Este főherczeg, itt tartózkodik. Különben pedig a fürdővendégek tulnyomó része magyar, a mi a fürdőhelynek határainkhoz való közelségéből könnyen megmagyarázható s igy korántsem folyik e körülményből az a következtetés, hogy el lehetne itélni a magyart, mert nem látogat magyar fürdőt,*) de ki Gleichenberget csak egyszer látta s hatását tapasztalta, azt hiszem, nem fog fürdőhelyet többé cserélni.

Vajha minden látogatója részesülne áldásos hatásában!

Lapis.

*) Bizony, csak ugy lenne az jó, ha a magyar lehetőleg hazai fürdőhelyeket keresne fel. Hiszszük is, hogy a gyakori panasz, mely különösen a nemzet-gazdák ajkairól a külföldi fürdők látogatása miatt manapsag még lepten-nyomon hallható, végre is meg fog szünni. De ki tagadhatja, hogy e tekintetben csaknem minden fürdőink igazgatóságától függ. Mineyi a hazai fürdők olcsó árak mellett megtelelő kényelmet lesznek képesek a betegeknek és szórakozni vágyóknak nyujtani, hazánk polgárai bizonyára legnagyobbrészt itthon fognak fürdőzni. Addig azonban, mig ez megtörténik, aligha sok viz nem fog elfolyni a Duna. Szerk.

Franciák Magyarországon.

A franczia vendégek hétfőn d. e. meglátogatták az országos mintapinczét, hol megvendégeltettek. Innen a kiállitás területére mentek, hol különösen a Littke-féle pezsgő megnyerte tetszésüket. Este a nemzeti szinházban tiszteletökre diszelőadás volt; előadatott a jelenlevő Coppée-nak „Cremonai hegedü“ czimü és Dreyfuss-nak „Fekete frakkban“ és „Egy kis vihar“ czimü szinműve. Szinház után a nemzeti muzeum előcsarnokában rendkivül sikerült lakoma volt, melyen a vendégek a magyarokkal vegyest táncoltak a csárdást, köztök a 83 éves Lesseps is. — Kedden a főváros által a Redoute-ban rendezett déjeuner-en Lesseps kijelenté, hogy legközelebb születendő 14-ik gyermekét, ha fiu lesz, Istvánnak, ha pedig leány, akkor Gizellának fogja keresztelteteni. Innen a Margitszigetre mentek, hol József főherczeg nevében megvendégeltettek. Este az operaszinházban diszelőadás volt. Előadatott a vendég Délibes és Massenet egy-egy darabja, a zenekart a szerzők óriási hatással maguk dirigálták. — Szerdán a franczia vendégek, hogy Magyarország irodalma és Petőfi iránt érzett tiszteletüket kimutassák, testületileg kivonultak Petőfi szobrához, azt egy óriási, vörös, fehér s kék-szalagos „Les amis français ed

la Hongrie à Petőfi" (Magyarország franczia barátai Petőfinek) feliratu koszoruval megkoszorozták s Coppée elszavalta gyönyörü költeményét, melyet ez alkalomra Budapesten szerzett s melyet lapunk más helyén közlünk. A megható jelenetnek tengernyi nézője volt, kik lelkesülten éljenezték a francziákat. A tüntetés után a főváros nagy ebédet adott a vendégek tiszteletére,melyen számos és lelkes felköszöntő mondatott. Este 10 órakor a vendégek a vidék megszemlélésére indultak. Elmennek Szegedre, Aradra, a dobsinai jégbarlangba és a Tátra-vidékre. Fogadtatásukra mindenfelé nagy készületek tétettek. A körut egy hétig fog tartani.

Megyei közgyülés.

A hétfőn lefolyt megyei közgyülésről — jóllehet d. u. fél 2-ig tartott — alig van valami emlitésre méltó. K a r d o s Kálmán inditványára elhatároztatott, hogy P e r c z e l Miklós főispán azon alkalomból, hogy főrendiházi tagságot kapott, levélileg üdvözöltessék.

Az alispáni jelentés kapcsán S z i l y László és S i m o n f f a y b. t. inditványára elhatároztatott, hogy a községi költségvetési előirányzatok beterjesztésével hátralékban levő elöljárokról járásonként és községenként részletes kimutatás közöltessék s hogy ezek ellen az alispán jövőre kérlelhetetlen szigorusággal járjon el.

A megyei székház kiépitése az árlejtésen elért megtakaritásokkal 23,659 frt 22 krba fog kerülni. Az épitkezést Szánthó Antal épitész eszközli. A tervezetekért azok készitője: Keresztes Imre 405 frttal javadalmaztatik.

A szarvasmarha és sertéstenyésztés érdekében szükséges apaállatoknak megvizsgálásáról, beszerzéséről stb. szóló üdvös szabályrendelet Simonffay felszóllalása ellenére Nádossy Kálmán és Szily László hathatós felszóllalására elfogadtatott.

Az árvaszéknél 2 uj ülnöki állás szaporitását kérő állandó választmányi jelentésre D e u t s c h Lipót inditványára kimondatott, hogy az ez ügyben való határozat előtt beváratik, mig az árva-ügyi küldöttség jelentését beterjeszti.

A tárgysorozat többi (összesen 62) pontja közül csak egynél történt még lényeges felszóllalás, t. i. a községi birói számadásokra vonatkozólag, mikor is S i m o n f f a y János b. tag azon véleményének adott kifejezést, hogy az illető községi birák, kik beszámolni nem tudnak, mindaddig nem kötelezhetők kártéritésre,se fel nem menthetők, mig ellenök a vizsgálat be nem fejeztetett. E nézetet mi is teljesen jogosnak tartjuk, a közgyülés azonban azon elvből indulva ki, hogy legelső dolog az, hogy a községek rögtön kárpótoltassanak, teljesen mellőzte azt. Mi e t á r g y a t S i m o n f f a y v a l e g y e t é r t v e f ő f o n t o s s á g u n a k t a r t j u k, melyen meggyőződésünk szerint mindaddig nem lehet segiteni, mig a községek pénzkezelése a birói hivataltól elválasztva külön tisztviselőre — községi pénztárnokra nem bizatik.

Hirek.

Uralkodók találkozása. Az európai sajtóban rég vitatott találkozás uralkodónk és az orosz czár között eddig nyilvánosságra jött hirek szerint Kremsierben még e hónap folytán csakugyan meg fog történni. Ferencz József ő felsége Erzsébet királynő kiséretében folyó hó 21-én fog Kremsierbe elindulni, hol a czár és czárnő várakoznak reájok. Az elutazás Kremsierből augusztus 25-én fog megtörténni.

Megyés püspökünk, dr. D u l á n s z k y Nándor Ő exciája Walter Antal oldalkanonok kiséretében csütörtökön érkezett meg városunkba Karlsbadból. A hosszas fürdői gyógymód ő exciája testszervezetére igen jó hatással volt, ugy, hogy a betegségnek, mely pár hó előtt oly komoly aggodalmakra adott okot, mint örömmel értesülünk, nyoma sem látszik.

Kitüntetés. Az antwerpeni világ-kiállitáson T a u s z i g Zsigmond helybeli borkereskedő ezüst éremmel tüntettetett ki.

Dalárdánk Kaposvárott. A miről n á l u n k is huzamosabb idő előtt szó volt, hogy t. i. gyönyörü fekvésü sétatérünkön kioszk fog emeltetni, az Kaposváron N é m e t h Ignácz polgármester kezdeményezésére megvalósult. A kaposvári sétatér további szépitésére ugyancsak a polgármester f. hó 20-án népünnepélyt rendez, melyen, mint a „Somogy" irja, dalárdánk is megigérte, hogy közre fog működni.

Kaszinó-estély. A kaszinó estélyek végök felé közeledvén kezdenek egyre látogatottabbak lenni. A szerdai közönség is igen diszes és nagyszámu volt, köztök több vidékről jött vendég is volt látható. Különösen feltünő nagy számban jelentek meg a városunkban jelenleg tartózkodó különféle ezredek tisztei. A négyeseket 36 pár tánczolta, az elsőt a szabadban a másodikat a teremben, mely ez alkalommal is meglehetős szüknek bizonyult. Az első négyes után csárdás következett, mit a tánczosok oly szenvedélyesen jártak, mintha sohase akartak volna neki véget vetni. A szép mulatságnak éjfel után 1 órakor lett vége.

Vegyes bizottság. Kaposvárott egy mulató helyen az 52-ik gyalogezred ott állomásozó két tisztje és a polgárok között surlódás keletkezett, mely azután — sajnos — a katonaság és polgárság között annyira szükséges békét teljesen megzavarta. A valódi tény állás felderitésére Tisza Kálmán miniszterelnök vegyes bizottságot küldött ki, melynek tagjai: J e k e l f a l u s y Lajos miniszteri tanácsos, P o k o r n y Herman huszárezredes, L a n g e r Emanuel alezredes hadbiró, lovag P r i d a l e k Ferencz őrnagy, C s é p á n Antal alispán és ifjabb F o l l y József tiszti ügyész. A vegyes bizottság hétfőn kezdette meg működését s az egész héten át tartott. Az 52-ik ezred két tisztje és ezredese szintén megidéztettek kihallgatásra Kaposvárra.

Vaddisznó vadászat. A püspöki erdőségekben nagyon elszaporodott vaddisznók pusztitására C s e h Bertalan főerdőmester az uradalmi erdészekkel vasárnap és hétfőn Magyar Egregy határában vadászatot rendezett, melyben A i d i n g e r János, Z s o l n a y Vilmos és O t t o c s k a Géza is résztvettek. A számos hajtás közül csak 3-ban volt vaddisznó, összesen mintegy 25 drb, melyek azonban nem falkánként, hanem szállingozva jelentkeztek. Zsákmányt csak Z s o l n a y Vilmos ejtett, elejtvén (egy-egy lövésre) egy 50 kilos süldőt és egy 3 mázsás nagy göbét. A süldő a lövésre, mely azt hasban találta, még mintegy 2000 lépésnyire haladt, a göbét a lövés nyakszirten át sziven találta s azonnal felfordult. Felbontatván, benne 3 golyó és számos ficzkó találtatott.

Felszólitás. Juvenalis a „Péc-i Figyelő" mult számában megjelent „Utóhangok a mohácsi szinészetről" czimü tárczájában azt állitotta Tarnai Károlyról,hogy a Mohácson müködött Simándy-féle szintársulat anyagi helyzetének jobbitására nem rég előadott „Az árvaleány" czimü énekes szinművével valamelyik budapesti pályázaton részt vett s hogy e szinmü a pályázaton megbukott volna. Tarnai Károly lapunk utján kijelenté, hogy Juvenalis ezen állitása az igazsággal homlokegyenest ellenkezik; egyszersmind azt az ajánlatot teszi a „Pécsi Figyelő" Juvenálisának, hogy kettőjök közül az, aki e kérdésben nem mondott igazat, a mohácsi önkéntes tüzoltó-egyesület pénztárába s z á z f o r i n t o t l e g y e n k ö t e l e s b e f i z e t n i. Tarnai kész a maga állitását Juvenalis előtt bebizonyitani, ha az álnév köpenye alól kibujik. Tarnai ur azt mondja, hogy ily körülmények közt az általa tett ajánlatot minden gentlemann-irónak kötelessége elfogadni, mert a sajtó szabadságnak csak az lehet az alapelve, a mit Deák Ferencz mondott annak, hogy: „hazudni nem szabad."

Mérsékelt áru vasutijegyek. A budapest-pécsi, pécs-barcsi és mohács-pécsi vasutak üzletigazgatósága lapunk utján is tudatja a nagy közönséggel, hogy nevezett vasutak vonalain a folyó évi Szent Istvánnap alkalmából Budapestre utazóknak a II. és III. kocsi-osztályban 8 napi érvényességgel 50%-kal mérsékelt menettérti jegyek adatnak f. hó 18. és 19-ikén.

A nőegyleti gyermekkert kedden, az óvó-iskola növendékei számára rendezett mulatság alkalmából vonzó látványnak volt szinhelye. A csinos helyiség csaknem teljesen megtelt diszes közönséggel, melynek egyesei, különösen az anyák, gyönyörködve nézték a kicsinyek ügyes játékát és hallgatták üdvözlő beszédeiket. Részünkről helyeseljük, hogy a kicsinyekkel bizonyos versikék, pár sornyi üdvözletek betanittatnak; nem hagyhatjuk azonban emlités nélkül, hogy azon üdvözlő beszédek, melyeket e kis emberek mondottak, rájok nézve teljesen értelmetlenek, nem az ő felfogási képességökhöz mértek s midőn a szajkó-módra, hiba nélkül elmondott beszédeket hallottuk, szinte láttuk lelki szemeinkkel a kint, melyet e kis emberkék kiállottak, mig eme bombasztikus, nyakatekert és naivul oktalan frázis-halmazt fogékony, de azért mégis gyönge agyacskájukba bevésték. A dolog sokkal fontosabb, mint első pillanatra látszik. A paedagógiának van egy általános, lehet mondani egyetlen törvénye s ez az, hogy a nővendék ne tanittassék olyasmire, mit felfogni, megérteni képtelen. Ha e szabály érvényes — aminthogy érvényes is — a tulajdonképeni iskolákban, hol a gyermeknek már kisebb-nagyobb mértékben fejlett itélő tehetsége van, mennyivel inkább tisztelni és érvényesiteni kell azt az óvó iskolákban? S ha már az óvó-iskolákban a gyermekek fejét rájok nézve érthetetlen dolgokkal tömjük meg, csodálkozhatunk-e, ha a hülyék, tompa elméjüek és őrültek, mely bajok legnagyobb részt a szellem tulterheltségéből származnak, napról-napra szaporodnak? Reméljük, hogy az óvó-iskola vezetői az itt elmondottakat figyelmökre méltatva a jelzett üdvözlő mondókákat jövőre kiküszöbölik és más, a kicsik által felfogható és meg is érthető, egyszerü dolgokkal helyettesitik. — A kicsinyek mulatságának végeztével esti 8 óra után szenvedélyes tánez következett, melynek jóval éjfél után lett vége.

Vagyonbiztonság városunkban, mint az alábbiakból ki fog tünni, nem igen van ugyan, mégis e czim alatt mondjuk el a következőket. Kedden éjjel az országuton levő államépitészeti hivatal épületébe ismeretlen tettesek behatoltak és az iróasztalokat felfeszitve azokból a szivarokat és a szerencsére csak csekély pár forintnyi pénzösszeget elvitték. Az irományokban tetemesebb kárt tettek. Szerdán éjjel a szigeti külvárosi vámőr lakását feltörték és 3 hordó bort elloptak. Csütörtökön Kalflitsch kömüves Kalvária-hegyen levő lakásába, mig a háznép a szőlőben volt, ismeretlen tettesek fényes nappal betörtek, 550 frt készpénzt s minden ruhanemüt elvittek, az ágynemüt pedig a szoba közepére dobták. A rendőrség a tolvajok és betörők kézrekerithetésére minden tőle telhetőt elkövet. Éjjelenként, mint arról magunk is meggyőződtünk, polgári ruhába öltözve tesz őrjáratokat. A hét folyamán nem kevesebb mint 28 igen gyanus egyéniség fogatott el, köztök a Ráczvárosban egy Kaszás István és Szücs nevü hirhedt betörők. Az elsőnek ágyában elrejtve pisztoly, puskapor és nagymennyiségü ficzkó találtatott, valamint megtaláltatott nálok a szigeti külvárosi vámőr 3 felakós hordójának ketteje is, az egyik félig borral telten. Eddig még mindent makacsul tagadnak.

A lövöldében aug. hó 9-én 280 lövés tétetett; ezek közül 6 négyes és 93 közlövés esett. — Az I-ső dijat legtöbb közlövésért Port Tivadar, a II-ikat Barnaky Gyula, a III-ikat Hillebrand Ferencz, a IV-iket Dollinger Lajos nyerte.

A harkányi fürdővendégek száma mai napig 1400 személy, az átutazó vendégek eddig 4218 személy.

Vásár. A 3 napi országos vásár Siklóson, mint lev. irja, a viszonyokhoz képest kielégitő volt. Felhajtatott szép számmal ló, szarvasmarha, sok juh és sertés. Az árak általán szokatlanul alacsonyak voltak. A ló és szarvasmarha körül mintegy 750 adás-vevési eset fordult elő. Egy éves sertés párja 28—32 frt; ½ éves 8—10 frt, ¼ éves 4—5 frtjával kelt. A ruhavásár általán lanyha volt, a mire — tekintve a sok környékbeli apró vásárt — iparosaink is ugylátszik, el voltak készülve, a mennyiben részükről a kinálat a szokottnál gyengébb volt.

Öt ember a villámtól sujtva. Bihari levelezőnk irja lapunknak: Borzasztó vihar dühöngött f. hó 8-án reggel a sarkadi határban. Orkánszerü szél támadt, mely a helységben a házak nádtetejét összevissza czibálta, egy helyütt egy tüzfalat eldöntött, a szabadban fákat tördelt ki és a gabonakeresztek széjjelhányása által nagy kárt tett. Tompa moraj követte az egymást érő czikkázó villámot. A borzasztó viharban mezőn rekedt munkások bokrok és fák mögé, vagy kocsijuk alá rejtőztek. Oda huzódott Szabó András is 16 éves leányával együtt, néhány lépésnyire egy vén vadkörtefa mögé pedig Kis Ferencz, egy 23 éves erőteljes parasztlegény,egy körülbelül 40 éves asszony és egy 18 éves leány. Fél 7 órakor érte el tetőpontját a vihar, ekkor, borzasztó menydörgés reszkketteté meg a levegőt, egy vakitó villám sujtott le és leterité az emlitett öt embert. Fél óra mulva találtak rájok eszméletlen állapotban arra menő munkások. Szabó András és leánya sulyos égési sebeket szenvedtek ugyan, de felépülésükhöz van remény, a fa alá menekült három személy már hulla volt. A három halott f. hó 19-én roppant nagy résztvevő néptömeg kiséretében temetetett el. — Ezen napon egyidejüleg Sarkad egész környékén is nagy vihar dühöngött, de néhány eltört faágon kivül nem történt kár, sőt inkább a várva-várt beállott eső kiszámithatlan hasznot tett a kapásnövényekben és a kopár legelőkön. Gyomán szintén két embert sujtott agyon a villám.

Mükedvelői előadás. Bükösdön ifj. Jeszenszky Eerencz országgyülési képviselő rendezésében szombaton folyó hó 8-ikán igen sikerült mükedvelői előadás tartatott. Szinre került Szigligeti „Házassági három papucs" czimü vigjátéka. A meghivásra megyénk legelőkelőbbjei közül megjelent vendégek száma a 100-at meghaladta. Előadás után vidám lakoma s erre reggelig tartó táncz következett. A mulatók nagy része vasárnap N á d o s y Kálmán szentlőrinczi vendégszerető kastélyába ment, hol az egész napot a legfesztelenebb mulatságban töltötték. E két nap szép emléke bizonyára sokáig feledhetetlen lesz a mulatságban résztvevők előtt.

Somogymegyéből. B a b ó c s a y Kálmán kaposvári gyógyszerész eljegyezte U l b i n g Mariann kisasszonyt Klagenfurtból. Az esküvő 18-án lesz. — A k a p o s v á r i b a n k kimondta a liquidaciót, mit a somogymegyei takarákpénztár fog teljesiteni. — S o m o g y - m e g y e l e i r á s á v a l a Rudolf trónörökös rendezésében megjelenendő „Az osztrák-magyar monarchia irásban és képben" czimü mű részére R o b o z István, a „Somogy" szerkesztője bizatott meg. — K ö t s é t é s v i d é k é t mult szombat virradóra jégverés érte. A diónagyságu jég egy negyed óráig esett s a szőllőkben nagy károkat okozott. — S z o m a j o m i j e g y z ő v é Mácsovics N. választatott meg.

Gazdák figyelmébe. Bükösdön a szarvasmarhák között száj- és körömfájás állapittatott meg. A szükséges óvó intézkedések az illető hatóságok által megtétettek.

A búza piacon tanulatlan termelőinken elkövetett vissza élések miatt a hét folyamán két kereskedő megbizottja ellen tétetett a rendőrségnél feljelentés, hol is a felmerült ügy azonnal elintéztetett. Felkérjük a rendőrséget, hogy hasonló esetekben a legnagyobb szigorusággal járjon el.

A szabadkai törvényszéknél lábra kapott rendetlenségek megvizsgálására az igazságügyi miniszter B e r c z e l l y J e n ő miniszteri tanácsost küldötte ki. A vizsgálat eredménye az „Ügyvédek Lapja" szerint az, hogy a miniszteri biztos két birót azonnal felfüggesztett s kilátásba helyezte, hogy haladéktalanul pályázat fog hirdettetni még egy birói, egy jegyzői, egy aljegyzői s egy dijas joggyakornoki állásra, a segédszemélyzet és kezelés pedig azonnal beható változásnak vettetett alá. Ugyanez alkalommal a biztos az ügyvédi kart felszólitotta, hogy neki sérelmeit emlékiratban nyujtsa át. Az ügyvédi kar ennélfogva értekezletet tartott s emlékiratot dolgozott ki. melyben minden bajt két fő okra vezetett vissza: 1) a törvényszéki elnök adminisztrativ képessége hiányára, 2) ama rokoni viszonyra, mely az elnököt, a járásbirót, mint ipákat, három ügyvéddel, mint vőkkel összeköti. Az első tekintetből hátránynak mondatik az, hogy az elnök minden egyébbel foglalkozik, csak adminisztráczióval nem. Elnököl, tárgyal, pereket tanulmányoz, irnoki teendőket végez, irályt javitgat, egyszóval aprólékossággal foglalkozik s e közben természetszerüleg elbanyagolja az adminisztrácziót, kényükre hagyja a birákat s felügyelet nélkül a segédszemélyzetet. Fölfelé pedig nincs elég bátorsága megmondani, hogy egyik biró nem akar, a másik nem képes dolgozni. A második tekintetből páratlan állapotnak ecseteltetik az, hogy elnök, védő és kir. ügyész: ip, vő és sógor legyen és hogy a járásbiró oly ügyekben járjon el, melyekben veje képviscli a felet.— Más törvényszékek területén lakó ügyvédek is igen helyesen tennének, ha, amenynyiben a szabadkai esethez hasonló visszaélésekkel lenne dolguk, mi, sok levén a gyarló ember, könnyen megtörténhetik, a visszaélések orvoslására szabadkai kartársaik példáját követnék, mert régi igazság az, hogy visszaélés — legyen az bármily faju, csak ott burjánozhatik fel, hol e l t ü r e t i k. A szabadkai esetből okulva és következtetve részünkről hiszszük, hogy az igazságügyi kormány a jogos panaszokat készséggel orvosolná.

Pár héttel ezelőtt oly szerencsében részesültünk, hogy egy ujdonságunkra a „Mohács és Vidéke" nyilatkozott. E nyilatkozat tételeiből mi kimutattuk, hogy abban a „M. és V." minket gyanusitott, rágalmazott és mindezek tetejébe még nem-igazat is mondott. Most a nevezett ujság, — mint ő mondja — mert ama „puszta és való" tényeket tartalmázó nyilatkozatát drezdai polgárhoz illőnek mondottuk, minket az irodalmi tisztességgel meg nem férő ildomtalanság vádjával illet. Tisztelt kollegánkat az irodalmi tisztessé szginvonalán az Ur Isten sokáig éltesse.

Vegyes hirek. R u d o l f trónörökös hir szerint pozsonyi hadtest parancsnokká fog kineveztetni. — S á n d o r bolgár fejedelem öcscsével Battenberg Ferencz József herczeggel kedden ismételten meglátogatta az országos kiállitást és nagyobb vásárlásokat tett. — L u d b r e g körösmezei község mellett petroleum-forrásra találtak. — L i p o v n o k i L i p o v n i c k y István nagyváradi megyés püspök meghalt 12-ikén, végelgyengülésben 71 éves korában. Született 1814-ben Aranyos-Maróthon. A szabadságharczban mint komáromi plébános kifejtett müködéséért halálra itéltetett, azonban kegyelemből várfogságba jutott. Püspökké 1868. november 26-kán neveztetett ki. Minden izében magyar volt, s a legnagyobb mértékben bőkezü és áldozatkész. Vagyona harmadrészét a kincstárnak, egy harmadrészét egyházi czélokra, ⅓ részét pedig unokaöcscsének, Lipovnicky József képviselőnek hagyta. — M a g y a r o r s z á g f ö l d b i t o k o s a i között nem kevesebb, mint 1.441.000 van olyan, kinek birtoka legfeljebb 5 holdra terjed. — A b o s z n i a i k o r m á n y egyházi épitkezésekre az okkupáció óta a mult év végeig 126,000 fortot költött, mely összegből az orthodox szerb felekezet (a népesség harmadrésze) 69,000 frtban, tehát az egész összegnek több mint felében részesült. E költekezésbe nincs beleszámitva a sok ingyen átengedett telek és épitő anyag, valamint a tervezetek készitése, miket az állammérnökök eszközöltek. — M u l t s z o m b a t o n éjjel az ország számos vidékén borzasztó vihar és jégeső dult. Temes-Kubinban gyermek fej nagyságu, Pancsován ludtojás nagyságu, Kun-Majsán és Bogyiszlón diónagyságu jég esett, melynek Pancsován 6 ember esett áldozatául. — P e r o t t i Gyula tenoristánk deczemberben meghivás következtében 14 vendégjátékra New-Yorkba megy.

Szerkesztői üzenetek.

S. A. Helyben. A jövő számban okvetlen.

Vaszar. Legközelebb sorát keritjük.

Orlon. A szép közleményért hálára vagyunk kötelezve.

T. K, Mohács. Kérését teljesitettük, még pedig — a jótékony czélt tekintve — szivesen.

W. K, Zombor. Adandó alkalommal fel fogjuk használni. Igen 1. kötelezve éreznők magunkat, ha jövőre első sorban lapunkat keresné fel becses soraival.

Viczi Laczl. Talán csak nem tetszett azt gondolni, hogy mi is, mint a „Jankó," élczlap vagyunk?

Okány. Még egy nap várakozás és megszünik panaszának oka. Küldeményét köszönjük.

Görcsöny. Jövő számunkban a dolog érdemére vonatkozólag nyilatkozunk. Előre is meg vagyunk győződve, hogy beválik, ha esetleg az első nem is, de a második küldemény bizonyosan. Üdvözöljük.

Alfréd. Meg van elégedve? Kérjük, ha valamelyik küldeménye pihenni találna is néhány napig, folytassa általunk ohajtott müködését.

S—n L. Az utóbbi izenet önnek is szól. Fogadja köszönetünket.

Siklós. Hát a szinház?

Laptulajdonos: FEKETE MIHÁLY. Felelős szerkesztő: FEILER MIHÁLY.

Nyilt tér.*)

Nyilatkozat.

GAREISZ JÓZSEF b a r a n y a v á r i m é r n ö k, mint a baranyavári körjegyzőséghez tartozó Monostor, Baranyavár és Benge községek á l l i t ó l a g o s m e g b i z o t t j a, valamint Baranyavár és Monostor községek n é h á n y l a k ó s a i á l t a l a „Fünfkirchner Zeitung" utján közzétett nyilatkozatokra, melyekben hivatalos működésemre nézve támadtattam meg, mindaddig nem szándékoztam nyilatkozni, mig a hivatalos vizsgálat eredménye köztudomásuvá nem lészen.

Nehogy azonban a t. közönség ama balvéleményt táplálja felőlem, mintha az illető nyilatkozatokra tán bünösségem érzetében nem válaszoltam: ezennel kijelentem, miszerint részint a vizsgálat megejtését és határozathozatalát én sürgettem leginkább, részint pedig a saját személyemre vonatkozó aljas támadások miatt a törvényes lépéseket a fenyitő biróságnál megtettem; s mindaddig, mig emez általam sürgetett ügyek befejezést nem nyernek, minden további nyilatkozattételt mellőzök, de nem fogom annak idején elmulasztani a támadások aljasságát és a közzétett nyilatkozatok rágalmazó voltát a t. közönség előtt kétségtelenül kimutatni.

Végül még csak azt jegyzem meg, hogy G a r e i s z Józsefnek orvosi megfigyelés alá leendő vételét is fogom az illetékes közegek előtt szorgalmazni.

FARKAS GEYZA,
körjegyző.

*) E rovatban közlöttekért nem vállal magára felelősséget a szerkesztő.

A közönség köréből*)

Alólirott S p i t z e r József sátortábori kereskedő T a u s z Vilmos fő-dohánytőzsdei bérlőhöz meghatározott menynyiségü dohányárukért a kiszabott pénzt szokás szerint előre beküldvén, a bejegyzett és megfizetett dohánycikkekből kevesebbet kaptam és midőn e körülményt Tausz Vilmos urnak nyomban tudomására hoztam, ő, annélkül hogy káromat méltányosan kiegyenlitette volna, velem nem épen udvariasan bánt.

Tekintve, hogy hasonló okból a fő-dohánytőzsde bérlője ellen többen panaszkodnak kénytelen vagyok kijelenteni, hogy Tausz Vilmos ur az üzletet, melylyel foglalkozik, nem érti s kereskedő társaimat saját érdekökben figyelmeztetem, hogy a dohányczikkek átvételét jövőre, hacsak károsodni nem akarnak, ellenőrizzék.

Sátortábor, 1885. aug. 13.

Spitzer József.

*) E rovat alatt szivesen közlünk közérdekű felszóllalásokat, de érettök felelősséget nem vállalunk. Szerk.

Gabona-árjegyzék

Pécs sz. kir. városában 1885. évi augusztus hó 14-én tartott hetivásárról.

		100 kiló ára.
Buza:	jó	7.—
	középszerü	6.90
	legalábbvaló	6.70
Kétszeres:	jó	5.90
	középszerü	5.70
	legalábbvaló	—.—
Rozs:	jó	5.80
	középszerü	5.60
	legalábbvaló	—.—
Árpa:	jó	6.30
	középszerü	6.10
	legalábbvaló	—.—
Zab:	jó	5.90
	középszerü	5.70
	legalábbvaló	—.—
Kukoricza:	jó	6.20
	középszerü	6.—
	legalábbvaló	—.—
Széna (mázsa)		3.70
Szalma (mázsa)		1.20
Hajdina (mázsa)		—.—

Kis hirdetések.

Ügyvédjelölt k e r e s t e t i k egy helybeli irodában, tisztességes fizetés mellett. — Bővebb értesitést a kiadóhivatal ad.

Egy jó zongora szabad kézből eladó. Hol? megmondja a kiadóhivatal.

A nagy Skókói hegyben egyik legszebb és legjobb szöllő présházzal, 800 akóra való boltozott pinczével, egész felszereléssel, idei szép terméssel együtt, kedvező feltételek mellett, szabad kézből eladó. Értesitést a kiadóhivatal ad.

Weiler Miksa lisztüzlete

az izr. templommal szemben.

Lisztáruimat tetemesen leszállitottam.

Jó házi kenyérnek tiszta rozslángot tartok készleten.

Hizlaló derczeliszt jó minőségben van raktáron.

Ajánlom még régi buzából őrölt jó liszteimet.

1168

A legbiztosabb szer

az általam: CSILLAG ANNA által feltalált

haj- és szakálnövesztő

kenőcs, mely a gyógyászati facultások leghirnevesebb szakférfiai álta vegyelemeztetett s kitűnő hatásunak találtatott volt: a haj kihullása ellen, a haj növesztésére, fejkőszvény ellen, korpaképződés, kopasz fejűség, a bajusz és szakáll ritka növése ellen.

Pécsett kapható:
Alt és Böhm uraknál

Szétküldési gyári főraktár:
Bpesten VI. király-u. 26.

1132

9702/1885.

Árverési hirdetmény.

A pécsi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy Baranyamegye gyámpénztára végrehajtatóknak Zsibrik község végrehajtást szenvedő elleni 166 frt 45 kr. tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a pécsi kir. tvszék területén levő a zsibriki a) 18. sz. törvszjkvben felvett I. 37. hsz. a 20. sz. kisház, 38. hszsz. kertre 544 frt. b) II. a. 295, 343, 344, 426, 444. hsz. a fekvőségekre 463 frt. c) a III. alatti 520b, 582, 674. hsz. alatti fekvőségekre 445 frt. d) a + 64. hsz. a pajtára 20 frt. e) a zsibriki 63. sz. tjkvben felvett 569. hszsz. a szántóra 150 frt b) c) és a + a 750. hsz. szőllőre 280 frtban ezennel megállapitott kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1885. évi augusztus hó 31. napján d. e. 10 órakor,** Zsibrik községben, a községi birói lakban megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 54 frt 40 krt, 46 frt 30 krt, 44 frt 50 krt, 2 frtot, 15 frtot és 28 frtot készpénzben vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

A pécsi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnak 1885. évi május hó 22. tartott üléséből

kiadta:

Dr. Ballus,
kir. törvényszéki jegyző.

1184

SÁRKÁNY

bizományi és butor-csarnoka Budapesten, Gizellatér 3. szám I. em. a Deák Ferencz-utcza sarkán.

Ajánlja az országos kiállitás t. látogatóinak a legelőkelőbb hazai asztalos-mesterek által készitett óriási választékban eladásra kiállitott finom szalon-, ebédlő-, háló- és uri szoba berendezéseket, mindennemű kivitelben; **körülbelül 150 szobára való egyszerü legszilárdabb asztalos és karpitos butorok,** kelengyékre kiválóan alkalmas, valamint vasbutorok, nyári lakberendezésekre az egyszerü butorkészlet teljes feloszlása miatt mig e készlet tart, az elkészitési áron alul eladatnak.

Dús választék igen elegans, valamint egyszerü kész szalongarniturákban legizlésesebben a legujabb minta szerint elkészitve, atlasz-, bársony-, selyem-, brocat-, pluche-, crepp és juttaszövetekből **rendkivüli olcsó árak mellett.**

Bemenet a Gizellatéri oldalról a 3. sz. kapunál I. emelet.

Megrendelések a legnagyobb lelkiismeretességgel eszközöltetnek. Mintarajzok és árjegyzékek bérmentve küldetnek.

1181

Iskolai jelentés!

A t. cz. szülőknek ezennel szives tudomására hozom, hogy a

17 éven át fennálló

nyilvános joggal felruházott

leánynevelő- s tanintézetemben

(Hunyady-utcza 6. sz.)

a beiratások az 1885/86. tanévre f. é. augusztus 30, 31-én és szeptember első napjaiban eszközöltetnek; a rendes előadások pedig szeptember 2-án veendik kezdetüket.

Midőn az eddig irányomban tanusitott bizalmukért forró köszönetemet nyilvánitanám, ajánlom magamat a t. cz. szülőknek nagybecsű hajlamába.

Pécsett, 1885 augusztus 15

Tisztelettel

Werner Magdolna,
leány-tanintézeti tulajdonos.

1152

HOFFMANN KÁROLY

asztalos-műhelye és bútor-raktára

PÉCSETT, Ó-Posta-utcza 12-ik szám.

Mindenféle (saját gyártmányu)

politurozott, fényezett es konyha-butorok,

szőnyeges és vas-bútorok,

tükrök s ablak függöny-tartók

raktárával.

Thonet-féle **hajlitott fáju nád vagy fa-ülőkéjü** székek eladása

Teljes stylszerü butorzatok, mindenféle asztalos munkák és javitások elvállaltatnak.

Butor-csomagolás és szállitás minden irányban.

Árjegyzékek ingyen kaphatók.

960

!!!Agyag-ipar munkások kerestetnek!!!

A Bukarest mellett levő **Bradi**-ban ujonnan berendezett

román agyag áru-gyárban

fazekas-áru, agyag-kályha, valamint majolika-festészeti szakokban

külön-külön munkavezető

és

néhány ügyes munkás kerestetik.

Irásbeli ajánlatok e lap kiadóhivatalához intézendők.

1185

Árverési hirdetmény.

Alulirott Dunaszekeső község elöljárósága részéről ezennel közhirré tétetik, hogy a község tulajdonát képező

Dunai-rév

1886. évi január 1-től

kezdve (három) 3 illetőleg (hat) 6 egymásután következő évekre

folyó évi szeptember 12-én

délelőtt 9 órakor Dunaszekeső község házánál nyilvános árverésen

haszonbérbe

adatni fog.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a községi jegyzői irodában betekinthetők.

Kelt Duna-Szekcsőn 1885. aug. 11.

Freytag Lajos, jegyző. 1183 Hermán József, biró.

PACHER E.

Pécsett, Széchényi-tér 17-ik számu bazár alatt.

Ajánlja nagy készletét

ür- és fegyvertöltényekből, vadásztáskák és kamaschnikból,

forgó-pisztolyok és hozzá való táskák és töltények, valamint flober-töltények,

utazó bőröndök és táskákból és minden nemü utazó-kellékekből,

Pinczetok és minden itt fel nem sorolt czikkekből nagy választékban.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Kiváló tisztelettel

PACHER E.

910

Értesitem a n. é. közönséget, hogy FÜSZERKERESKEDÉSEMBEN mindenféle

legfinomabb fajta

gyümölcs

naponta

frissen kapható.

Elvállalok

szöllő-szállitást

minden irányban,

a legolcsóbb árak mellett.

SCHEIBNER JÁNOS,
Kazinczy- és Ó-posta-utcza sarkán.

1180

Nyomatott a lyceumi nyomdában (Feszti Károlynál) Pécsett 1885.

Negyedik évfolyam. 67. szám. Szombaton, 1885. augusztus 22-én.

Az előfizetés ára:
1 egész évre . . . . 5 frt — kr.
1 fél évre . . . . 2 frt 50 kr.
1 negyed évre . . . 1 frt 25 kr.
Körjegyzőknek, községeknek és néptanítóknak:
egész évre 4 forint, fél évre 2 forint.
Egyes szám ára 10 kr.
Előfizethetni és egyes lappéldányokat venni lehet a kiadóhivatalban, Traub B. és társa, Valentin Károly, Böhm M., Luzsovics L., Weidinger N. üzletében és a lódohányozsdében.
Hirdetések:
mindenkor árjegyzék szerint.
Bélyeg-díj minden hirdetéskor 30 kr.
Nyílttérben egy sor . . . . 10 kr.

PÉCS

Politikai vegyes tartalmu hetilap.

Hirdetéseket elfogad:
Külföldön:
Bareck J. és társa Erfurtban. Haasenstein és Vogler, Steiner A. Hamburgban, Daube G. L., Knoll Ignácz, Frankfurtban. Opellik A., Schalek Henrik, Mosse Rudolf, Bécsben.
Magyarországban:
Neuberger és Braun, Goldberger A. V., Lang Lipót, Schwarcz Gyula, Somogyi F. „Első magyar nemzetközi irodá"-ja Budapesten.
Kiadóhivatalunk és Janovszky H. királyutczában levő hirdetések felvételi irodája Pécsett.
Kéziratok
a szerkesztőséghez, Nepomuk-utcza 29-ik sz. küldendők.

Megjelenik minden szombaton. | Szerkesztőség: Nepomuk-utcza 29. sz. | Kiadóhivatal: Nepomuk-utcza 10. sz. a posta mellett. | Kéziratok nem adatnak vissza.

Az orsz. kiállítás ellenzéki fényben.

Tudta azt mindenki, hogy az országos kiállitás meglepő sikere, mely nem egyéb, mint czáfolhatatlan bizonyitéka a nemzet vagyoni erősbülésének és rendkivüli fejlődésének, zavarba hozza az ellenzéki politikusokat. Zavarba is hozta őket oly nagy mérvben, hogy a kiállitás megnyitásától kezdve három hónapig nem volt Magyarországon ellenzék. Még azok is, kik a hosszu beszédek árjával hiszik „az országot a végpusztulástól megmenteni" és kiknek hosszu beszédeire az egyik vagy másik nemzeti nedü beszivásától bolondulásig fellelkesült, — „óh nép" órákon keresztül szokott keserü „éljen"-eket kiáltani, hallgattak. Még azok is, kik soha sem szoktak hallgatni, kik honatyai óvó és intő szavukat, ha már más ügyben nem lehet, legalább a is bécsi camarilla fondorkodásaira való figyelmeztetés czáljából emelik, elhuzódtak, hol Parádra, hol Károly és Mária fürdőjébe, hogy ott a Tisza Kálmán sikerei miatti titkos boszuságuknak — az epéskedést hálásan gyógyitó viz minél nagyobb mennyiségü eltogyasztása által — szabad folyást engedjenek.

Ezen nagy csend vihart jelzett, mely — mihelyt Tisza Ostendébe távozott — egyszerre kitört, ott a keleti Kárpátok aljján, a székely föld azon regényes völgyeinek egyikében, melyben mindent el lehet mondani, a mi egy confuzus ellenzéki főben kavarog; mindazt el lehet mondani a könnyen hivő Székelyföldön, a nélkül, hogy a százados fenyőkkel boritott hegylejtők opponálnának.

Megtörténik azonban azon hihetetlen csuda, hogy egy észrevétlen domboldalon kalandozó Echo meghallván az ellenzék, különösen a függetlenségi ellenzék nemzetgazdászának: Helfy Ignácz képviselőnek a kiállitás kritikája alkalmából hirdetett országra szóló tanait, azok szörnyűségétől csuklást kap és ennek folytán addig ismétli a fő tételt, mig az „Egyetértés"-nek a világ minden zügában levő „eredeti" tudósitója hirt vesz róla és megtáviratozza egyenesen a Pallas könyv- és papirnyomdába, hol Kerkápoly „főcensor" jóváhagyásával a legnagyobb ciceró betükből a következő nemzetgazdászati tan lesz megalkotva:

„A kiállitás ipara és földmivelési cikkei azt bizonyitják, hogy az országnak van ugyan fejlődő ipara és földmivelése, de a közös vámterület miatt sem az iparos, sem a földmivelő nem tud eladni semmit."

Van öröm az ellenzékben: derék gyerek Helfy Nászi; az csak kitalálta, hogyan kell még a kiállitást is Tisza fejéhez vágni.

Most majd megindul a sajtó zsivaj.

Az „Egyetértés" és „Pesti Napló" Helfy tételét nemzetgazdászati dogmává emelik és annak hirdetése körüli szent tüztől elkapatva csakhamar kitünik, hogy valamint Köteles Mihály ártatlan elitéltetésének, épen ugy annak is, hogy az üzletpangás mostani viszonyai között sem az iparos, sem a földmivelő jó áron eladni nem tudnak — Tisza Kálmán az oka.

Igy lesz azután Helfy Ignácz székelyföldi beszédéből országos beszéd, igy töltik meg egy héten keresztül az ellenzéki nagy lapok hasábjaikat és igy mártják a könnyen hivő székely népnek szivébe a hazája sorsa iránti fájdalom mérgét olyan tanokkal, melyek ha nem volnának annyira tendentiozus pártcélból világnak eresztve — csak nevetséget keltenének.

Természetes, ha az ellenzék székelyföldi nemzetgazdásza azt mondta volna, hogy az országos kiállitáson feltüntetett rendkivüli fejlettségü ipar épen a közös vámterület fennállása óta fejlődött ilyenné, mert azelőtt semmink sem volt; ha azt mondta volna, hogy az az ület-pangás, melynél fogva az iparos és a földmivelő nem tudja cikkeit jó áron eladni, csak körülbelül két év óta tart, ez előtt pedig épen a közös vámterület tartamán belül a földmivelő buzáját 12 frton is eladta: akkor egyik vagy másik okoskodó székely azt mondta volna: hogy hiszen ezt mondta nekünk Jókai, Hegedüs és Beksics is.

Igen ám, ha ezt mondta volna a székelyföldi ellenzéki nemzetgazdász, akkor ez alapos igazság lett volna, már pedig ilyen igazságos uton ellenzéki politikát Magyarországon vagy Székelyföldön csinálni nem lehet.

A pécsi fürdők.

II.

A sors különös játéka, hogy valahány fürdőnk van, mindannyihoz csak az országut átlábalása mellett juthatunk. Talán azért van igy, hogy emlékeztessen bennünket porból való származásunkra, ha nagyon megtalálnánk felejtkezni.

A város délkeleti oldalán a budai városi temetőn tul a mohács-pécsi vasut szomszédságában terül el a „Balokányi tó" vagyis inkább ló-usztató pocsolya. E mellett látható egy alacsony rozzant faalkotmány, mely erős tendentiát árul el arra, hogy a föld alá bujják; lehet, hogy csupa szerénységből; vagy tán szégyenli magát, mert a vasuton jövők nagyon megbámulják.

Ez a fa-alkotmány a városi uszoda, mely ezelőtt harmincz és néhány évvel egy élelmes vállalkozó által állittatott föl tisztán fából, egyszerü földmedenczével.

Azóta a világ nagyot haladott, az uszoda pedig, a földi mulandóság törvényeit követve, évről-évre hanyatlott annyira, hogy azon néhány rettenthetetlen férfiu kimondása szerint, kik az ott lappangó veszedelmek daczára naponként fölkeresik, Ninive város sorsától csak a viz menti meg s ha a vizet télen leeresztik, a legnagyobb valószinüség szerint összeroskad és a lebontás munkáját nagyban meg fogja könyiteni.

Nem akarjuk tárasztani a szives olvasó türelmét az uszoda belső berendezése, valamint környezetének részletes leirásával! Hiszen mindenki ismeri azon desolatus állapotokat, melyek az uszodában és körülötte honolnak.

A város közgyülése e tarthatatlan állapot nyomása alatt már a mult év végén kimondotta, hogy az uszoda megépitendő és a tanácsot utasitotta, hogy e határozat végrehajtására nézve tegye meg a kellő intézkedéseket.

Az uszoda terve tudomásunk szerint már régen elkészült, csak annak keresztülvitele van hátra.

Biztos forrásból értesültünk arról, hogy a polgármester Ő nagysága erősen el van határozva, hogy a város közgyülésének beleegyezésével még ez összzel meg fogja az uszoda épitését inditani, hogy a jövő fürdőévadra az már megnyitható és a közönség használatára bocsájtható legyen.

Sikerült bepillantanunk a tervekbe és azok nyomán eláruljuk, mi van készülőben!?

Először elmondjuk, hogy mi nem lesz, mert hiszen semmiből lett minden, tehát itt is az alkotást a (tabula rasa) pusztitás müve fogja megelőzni. A ló usztatás megszünik a balokányi tóban; (hogy a lovas gazdák meg ne ijedjenek, megsugjuk, hogy a vasut alatt fognak erre alkalmas helyet kapni), vége leszen a gyerkőczök „uszóruha nélküli" szabad fürdőzésének és a mosó asszonyságok pacskolásának, egyszóval a falusi idillnek.

Hová jutunk! kiált fel a régi jó idők embere; veszünk, pusztulunk! minden nap letép a haladás romboló szelleme egy-egy ékes lombot Pécsünk ősi fájáról (még utóbb jó kövezetet is talál kapni!) kiforgatják a nyughatatlan emberek régi dicsőségéből, hogya ma-holnap alig ismerünk rá!

Hagyjuk a siránkozókat busulni és térjünk át most arra, mi lesz a „Balokányi tó" környékén!

Ha a budai városi temető keleti végén kilépünk, mindenekelőtt egy csinos erős és magas lécz-kerités vonja magára figyelmünket, mely az egész balokányi telket a mohács-pécsi vasut töltésétől az országutig és emellett végig huzódva a Zsolnay-gyáriig, innen ismét le a vasuti töltésig befoglalja. A keritésen belül már látjuk az előreláló böles gondolkodás nyomait a végig ültetett sövényben, mely majdan az elpusztulandó keritést fogja pótolni, esetleg azt a védelem müvében támogatni. Belül szokatlan izléssel svájczi stylben épitett csarnok fogad bennünket, honnan a tiszta vizü tó szineig karfákkal ellátott lépcsőzet vezet le, ha az ott himbálódzó tarka-barka vizmentes csolnakok az evezés sportjának ördögét találják felkelteni bennünk. Némelyek már látják a tavon uszkáló büszke hattyukat, kacsákat s egyéb vizi madarakat is; előlünk azonban az irigy lombok még elődik.

Alig állhatunk ellen a vágynak, mely a csarnok körül elhelyezett kerek asztalkák felé vonz, de legyőzzük magunkat s tovább haladunk a tó körül lombos fák és cserjék árnyékában kigyózó porondon, itt-ott a tisztáson elterülő pázsit üde zöld szinén legeltetve szemeinket, végre az uj uszodához érkezünk.

A bejárat csarnokszerü fa-épületen át vezet, melynek egyik oldalát tágas ruhatár, a másikat a pénztári helyiség képezi, fölötte magas árbocon a város lobogója diszeskedik.

Meglepő nagyságu cement-medencze foglalja el a régi sártészek helyét, tágas ereszszel ellátott cabinok, zuhany-készülékek, kényelmes padok tünnek szemeinkbe. Mindenütt csin és tisztaság a régi korhadt alkotmány helyén, a medenczében kristály tiszta viz, melynek tükrén a béka-nyálnak még hirét sem láthatni.

Egyszóval megtalálunk itt mindent, mi egy a mai igényeknek megfelelő uszodában szükséges.

Az uszodán túl izléssel csoportositott fák, disz és erdei cserjék boritják a mostani szemét leraködő helyét tekervényes utakkal át meg át szelve, a tér központján van egy kis pavillon a sétálók és vizivók számára. Az országuton sem a mély kerékvágásoknak,

A „Pécs" tárczája.

Oh szép idők.

Oh szép idők, mikor ketten
Sétálgattunk ugy estenden,
Kéz a kézbe egybetéve,
A szem forró vágytól égve
És az ajkak némán, csendben.

Azt gondoltuk mind a ketten:
— Egy érzés volt a szivünkben —
Milyen szép is lesz, ha majdan
Holtomiglan, holtodiglan . . . . . .
— Hin álom minden, minden!

Ügy váltunk el bucsú nélkül,
Nem hányom fel neked vétkül,
Te elmentél fénybe, zajba,
Én meg ki a zivatarba,
Vezeklésbül, feledésül.

És csak egyszer jöttünk össze,
Szomoruan, összetörve.
Te a kicsapongó kéjtől,
Én meg szivem gyötrelmétől,
Elfordultunk, el, örökre!

Oh szép idők, mikor ketten . . . .
Ez az emlék öl meg engem!
Gyülölöm és egyre hivom,
Méreg — s mint a mézet szivem;
Amig el nem röppen lelkem.

??

A wörthi tavon.

— WIRTER KÁROLY-tól. —

Az Alpokban oly gazdag karinthiai herczegségnek ez a Balatona, gyöngye és aranyforrása.

Ugy hasonlit kedves Balatonunkhoz a wörthi tó, hogy látása ennek, nagyon emlékeztet arra. Széles tükrében itt is visszatükröződik a derült ég, ha pedig sötét felhők kóválygoznak a láthatáron, haragos zöld szint ölt magára a tó vize is. A szem egy tekintetre ott sem lát többet, mint itt, szelid hajlásu hegyek ölelik át a tóvidéket.

A Balatonnak több jutott abból, mit méltóságosnak, a wörthi tónak több abból, mit kedvességnek nevezünk. Nagyságnak és kicsinyesnek tóvidékeken egyaránt meg van a maga varázsa, szépsége.

Karinthia gyöngyének azért nevezem a wörthi tavat, mert e kis herczegségnek ez a legszebb éke. Arany forrásának pedig azért mondtam, mert messze földről és a népes Bécsből is sok embert vonz ide ez idylli tavacska, mikor forró nyárban elközeleg a fürdés ideje. A tó vendégei pedig pénz-aranyat hoznak.

Mi is egy meleg nyári nap délutáni órájában szálltunk ki, a kis, de csinos Klagenfurt vasuti állomásánál, hogy utunkat, melyet Marburgból eddig szárazon tettünk meg, robogó vonat tikkasztó kocsijában, melyben az „afrikai hőség" is velünk utazott, kellemesebb vizi uttal cseréljük fel.

Hivólag szólt az indulásra készen álló kis „Karinthia" csengő harangja és mi csakhamar a gőzös fedélzetéről néztük Klagenfurt kimagasló tornyait és épületeit, azon a mintegy $^1/_2$ mértföldnyi hosszu csatornán járván hajónk, mely a várost a tóval összeköti. Lassan halad a kis vizi jármü Lorettoig, hol a tóvidék első állomása van és a jelző a viz tükrére nézve 1400 láb tengerfeletti magasságot mutat.

Kellemes benyomást tesz ránk — már az első állomásnál a tóvidék. Mintha csak a thuni tavon járnánk Svájczban, mely tóról mondja az utazott Szemere, hogy „ugy fekszik a földön, mint egy tiszta tükör, mely zöld ággal van körülfonva, és belőle az ég kéken sugárzik föl."

Akár az ég veszi szinét a tó tükrétől, akár a tó vize ölti magára az ég kék szinét, szép összhang ez a természetben, hol minden egymás kiegészitésére működik.

Itt Loretto várkastélya veti árnyát a csendes vizbe, amott csinos villák fehér fala látszik ki sürü erdők zöldjéből, majd romemlékek költik fel romantikai érzelmünket, mig a távolabb láthatár kereteül szolgálnak a karavankai alpesek 6—8000 láb magasan ágaskodó óriásai, melyek kiváncsisággal nézik a tóvidék szépségeit.

Havas fejükkel mikor erre fordulnak, ugy veszik ki magukat itt, mint mikor a bibliai öregek bámulták a fürdő Zsuzsannát.

Mi a hosszukás tó tulsó partjára törekedtünk, hogy az egész tóvidéket átalánosságban megismerve, Veldennél, az utolsó állomásnál nyugoton, megnyugodjunk.

A tó szélén sok földnyelv s még több öblöcske játszik egymással váltakozó játékot, hogy minden pontról más-más kilátással lephessen meg a tóvidék.

Ugy tünik fel a hajóról, mintha az egész partvidék mozogna, a mi gőzösünk pedig megállt volna Ilyenkor mindig eszembe jut Vajdánk gyönyörü költeménye:

„Ringatózom e csalépen,
A keringő táj felett,
Hogy sietnek szembe velem,
S tünnek el fák, ligetek.

Igy foly egybe mult, jövendő,
És a lelkem tévedez;
Idő, idő, örök idő —
Nem-e a te képed ez!

Hátha nem is az idő mul,
Ez csak ugy tetszik nekünk,
Örök a lét innen és tul,
Elmuló csak életünk.

Hátha csak látásunk téved?
Az idő áll, mint a nap,
S csak a hátán bolyg az élet,
Föld szinén a bogarak?

Hátha az a mulandóság,
Mit mi annak képzelünk?
A valódi állandóság?
S csak a lét játszik velünk?

Hátha ugy van, hátha ugy van . . .
Az idő is mint a pará,
Változik, de mozdulatlan . . .
Mi megyünk csak, ő marad? . . .

Mikor öt órai ut után gőzösünk a veldeni parton kikötött, Ave Mária csendült meg a kis harang, melyhez zeneszerü visszhangot adott a csendes viztükör. A nap a messze bérczsorozat mögött aludni szállt puha ágyába, melyet az Oczeán ad neki. Utolsó elhaló sugarai viola szinüre festik meg a tó vizét s lassan-lassan beköszöntött a szürkület, mely nyugalomra ringatta az egész vidéket. Az az altató csend, nagy nyugalom, mely este a tóvidéket felkeresi, keblünket is el-elfogja, álomszerü merengést küld szemeinkre és a mikor felébredünk, azt mondjuk: csak szép itt minden a tóparton. Ki tóvidéken sok jó estét töltött s hallgatta a kolomp mint fárad el, mint hallgat el, ért majd engem.

Ellepik ilyenkor a partot, kiket nagyvárosok fojtó levegője üzött ide, hol tisztább a lég s balzsamosabb a virágok illata.

sem pornak a város parkja mentén nyoma sincsen.

Ez röviden és nagyjában a jövő képe! Reméljük, hogy meg is fog valósulni.

Reményünk annál erősebb, mert meg vagyunk győződve, hogy a város hatósága a közegészség és tisztaság követelményeit mindenek fölé helyezi s mert tudjuk, hogy ezen vállalat a beléfektetendő tőke kamatait meg fogja hozni, tehát ki fogja magát fizetni.

Ha tekintetbe veszszük azon rendkivüli látogatottságot, melynek a mostani primitiv korcsma a nyáron át örvend s hogy közönségünk legnagyobb részének a temető és a Balokány legkedvenczebb séta-helye; ha számitásba veszszük továbbá, hogy a balokányi uszoda vize oly üde és egészséges, hogy avval a többi fürdő vize a versenyt ki nem állja, akkor fennebbi állitásunkat senki vérmesnek nem fogja mondani.

Üdvözöljük tehát e tervet, mely egy közóhajt fog megvalósitani! —y,

Köszönet nyilvánitás.

Bükösdön f. hó 8-án ifj. Jeszenszky Ferencz képviselő ur vendégszerető házában tudvalevőleg műkedvelői szini-előadás tartatott a Szily, Nádossy és Jeszenszky családok nemestörekvésü ifju tagjai által, mely erkölcsileg ép ugy, mint anyagilag a legszebb eredménynyel végződött.

Igen kellemesen érintett bennünket a rendezőség azon nagylelkü elhatározása, hogy az előadás jövedelme az abaligeti barlangban még visszalevő megnyitási munkálatokra forditassék. A befolyt meglepő nagy összeget százharminzegy forint és 32 krt kézhezvettem és ideiglenesen a pécsi takaréktárban elhelyeztem.

Midőn ezt a nyilvánosság terén is hálás köszönettel constatálom, egyuttal kedves kötelességemnek tartom a kegyes adakozók névsorát is mellékelni: Tallián Andor (Somogy) 11 frt; Somsich Andor (Somogy), Hirsch Lajosné (Dárda), Perczel Vilmos (Turbék), ifj. Kammerer Ferencz (Somogy), Vermes Györgyné (Turbék), Szily Antal (Pest), Deutsch Lipót, Perczell Béla (Pécsvárad) 5—5 frtot; — Knap József és neje, Ország Lajos 4—4 frt; Pitz Ferencz (Büksöd), Vauis Sándor (Pécs), Vecsey Sándorné (Pest), Purgely Sándor (Veszprém), id. Jeszenszky Ferencz, Szily László, Marton Gyula (Somogy) 3—3 frtot; — Ballus Zsigmond (Pécs), Kovácsy Sándor (Pest), Dr. Győry Elek (Pest), Galamb Gyula (Pécs), Seh Károly (Pécs), Trixler Károly (Sz.-Lőrincz), Jobszt Béla, ifj. Krasznai Mihály, Polgár Jenő 2—2 frtot; Gosztonyi Béla (Pest), Szily Ferencz (Pest), Jeszenszky Imre (Somogy), Nádossy Kálmánné, Polgár Jenőné (Pécs), özv. Jeszenszky Józsefné (Pécs), Sey Lajosne, Németh Ignácz, Jeszenszky Géza, Szabó Imre plébános 1—1 frtot; Sárközy Béla (Somogy) 1 frt 10 kr; Jeszenszky Dezső, Jeszenszky Iván, Jeszenszky Andor, Nádossy Pál, ifj. Nádossy Kálmán, Német Margit, Németh Jankó, Weidinger Jenő, Tibi Károly, Szily Ádám, 20—20 krt; gróf Laszberg Arthur, Szily János, Jeszenszky Tódor, Gálovics Arthur és Zoltán, Nagy Jenő, Nádossy István, Batyók Aladár és Löfler testvérek összesen husz forint és 22 krral járultak hozzá. — a pénztár ostrománál azonban az illetők adományait rendesen feljegyezni nem lehetett.

Tisztelt ügybarátaink tájékoztatására megérintem még, hogy az abaligeti barlang jelenleg száz kilenczvenegy forint és 32 kr. készpénzzel rendelkezik, és igy azon kedvező helyzetben vagyunk, hogy az egyidőre abbanhagyott munkálatokat legközelebb ismét megkezdhetjük és tán be is fejezhetjük.

Chalupni János, abaligeti plébános.

A javitó intézetekről.

Számtalanszor tapasztaljuk az életben, hogy az elitélt bünösök büntetésök idejének lejárta után kikerülvén a börtönböl, ismét visszatérnek társadalomellenes foglalkozásukhoz. Ezekre a közönség nagy többsége azt az ismert közmondást szokta mondani: „Farkasból bárány — soh'sem lesz.“ Benne van a vérükben a gazság — mondják mások. Hibás nevelésben részesültek! — szólnak a tanférfiak. Ezek is, azok is elitélik a bünöst; de hogy milyen uton-módon lehetne őket a társadalom javára megnyerni, arra legkevesebben gondolnak.

Mint fentebb is mondám, a hivatott és hivatlan birák s vádlók jó nagy része a rossz nevelésnek tulajdonitja a gonosztevő bünösségét. S hozzá nem is annyira a családi nevelést, mint inkább az iskolákat s különösen a népiskolát vádolják minduntalan, hogy ez igy meg amugy nem felel meg hivatásának, mert nem nevel, csak száraz ismeretekre tanit, nem vallásos s nem erkölcsös, hanem istentelen, romlott, erkölcstelen stb. stb.

A ki társadalmi s tanügyi viszonyainkat, a család, egyház és iskola egymástól való tartózkodását, rideg magatartását tiszta szemüvegen át tanulmányozza s szemléli, az be fogja látni, hogy a mai viszonyok közt az iskolai fegyelem és rendtartás bármily tapintatosan és szigoruan alkalmaztatik is az, némely növendékkel szemben mégis hatástalan marad; mert tagadhatatlanul vannak a gyermekek közt olyanok, kik a családi hibás nevelés — itt a bün forrása! — vagy más kül-behatások által gyökeresen meg vannak rontva. Ezek nemcsakhogy maguk javithatatlanok az iskolában, hanem rossz példájuk, sőt gyakran egyenes izgatásuk által a többi gyermekeket is elrontják.

Ezelőtt pár évtizeddel legczélszerübbnek tartották az ilyen fiatal jómadarakat katona-iskolába adni, hogy ott — mint mondani szokás — embert faragjanak belőlük. Ujabban a kadetiskolák helyett — igen helyesen — szeretetházakat és javitóintézeteket alapitott a társadalom. Ezen intézetek először Svájczban állittattak fel s onnét — üdvös intézménynek találtatván — elterjedtek a többi művelt államokban is. A kultur-államok közül különösen kitüntek e téren az Egyesült-Államok és Anglia polgárai, kik tisztán társadalmi uton számos ily intézetet tartanak fenn. — Mint György Aladár irja: Angliában különösen Carpenter Mária szerzett nagy érdemeket e humanistikus mozgalmakban. Az ő fáradhatatlan tevékenységének oly nagy sikere volt, hogy Angliában már közel hatszáz ily intézet van, melyekben több mint 42 ezer gyermeket neveltek s javitottak. — Ilyen intézetek vannak még Francziaországban is Mettray-ben és Tours mellett; ezekben több mint ezer romlott gyermek van javitás czéljából elhelyezve. Mindezen intézetekben szigoru, katonás rend uralkodik; a jutalmakra és büntetésekre különösen nagy gondot forditanak. A bennlakók az elemi oktatáson kivül egyes gazdasági- és iparágakat is megtanulnak s igy saját kézimunkájokkal idővel egész kis tőkét szereznek s az intézetből való elbocsájtásuk után is élvezik néhány évig annak atyai felügyeletét és segitségét. A hol ily intézetek léteznek, valóban igen örvendetes tapasztalatokat szereztek az ezen ügyet tanulmányozók azok erkölcsi hatásáról. Sok esetben az ily intézetekből kikerült növendékek hasznosabb és jellemesebb polgáraivá lettek a társadalomnak, mint azok, a kiket rendes iskolában tanitottak s neveltek. Merésznek látszó mondás ez, de tény!

Ezekből világosan láthatjuk, hogy a gyermek nem lehet oly romlott, hogy okszerü nevelés által jóravaló embert ne lehetne belőle faragni; de be kell látnunk azt is, hogy mai iskoláink e feladatot nem teljesithetik. Nem teljesithetik egyrészt a tantárgyak, másrészt a tanulók letszámának sokasága miatt. Nem teljesithetik már csak azért sem, mert hiábavaló munkát végeznének. A mit a tanitó pár óráig épitne, javitna, ugyanazt a „kedves papák“ s különösen az „édes mamák“ sokszor fenekestül szetrombolnák. Szóval: az iskola mai viszonyaink közt javitó-intézet nem lehet! Szükséges tehát külön javitó-intézetekről és szeretetházakról gondoskodnunk.

Hazánkban az első ilynemü intézet csak 1884. február 18-án nyilt meg Aszódon, mely intézetet Pauler igazságügyi miniszter állittatta fel. Ezen intézetben a 7—16 éves törvényszékileg elitélt gyermekek vétetnek fel. Egy másik ily irányu intézet a fővárosi „Községi szeretetház“ (a város-majorban), mely azon alapból (100 ezer frt) állittatott fel, melyet Budapest közönsége Rudolf trónörökös lakodalma alkalmával szavazott meg.

Az állam által felállitandó s részben felállitott javitó-intézek tervezetét hazánkban az igazságügyi miniszter 1883. decz. 28-án állapitotta meg. E tervezetben kimondatott, hogy a javitó-intézetek a körülményekhez s a szükséghez képest vidékenkint fognak felállittatni. Kimondatott továbbá, hogy a belszervezet, hasonlóan a szeretetházak mintájára, a családi rendszer szerint történik. (A családfők, esetleg még éjjel is, együtt vannak a gyermekekkel; a tanitók kötelesek minden körülmény közt a gyermekekkel lenni stb. stb.) Nem törvény által kimondott itélet nélkül csak a szülők, vagy gyámhatóság egyenes kivánatára vétethetnek fel azon gyermekek, kik 7 évnél idősebbek s 18 esztendőnél fiatalabbak. Minden befogadás csakis az illetékes hatóság ajánlatára s az igazságügyi miniszter engedélye alapján történhetik.

Amde „javitó-intézetek“ alatt közönséges s inkább megszokott értelemben oly intézeteket értenek legtöbben, melyek az emberi társadalom hibás, vagy bűnös tagjainak javitását czélozzák s ezek vagy olyanok, melyekben a fegyencznek büntetése egyuttal annak megjavitásával hozatik kapcsolatba, vagy oly intézetek, melyekben könnyelmü s erkölcstelen személyek, különösen korhelyek, iszákosak — rendes életmódra és szenvedélyeik kielégitésétől való tartózkodásra vannak szoktatva. Vannak továbbá az egyes államok által áttelepitett olyan külföldi javitó-gyarmatok — többnyire tengeren túli birtokokon — melyeknek czélja az odaszállitott, bünös tetteikért elitélt embereknek javitását uj életviszonyok közé helyezés, rendszeres munka és egyéb eszközök segitségével eszközölni és azoknak lehetővé tenni, hogy ott uj életet kezdjenek. Ilyenek Francziaország részéről a cayenne-i és kaledoniai javitó-gyarmatok.

Mindezen javitó-intézetek és gyarmatok csak felnőttek büntetési s javitási helyei. Kivánatos volna ugyan, hogy ily intézetek is létesüljenek, de mi főleg gyermek-javitó-intézetek által véljük a bajt alapjában gyógyitani. A vén bűnöst sokkal nehezebb a jó utra téritení, mint a fiatalt, ki még nem megrögzött a gonoszságban. Addig hajlitsuk tehát a fát, mig fiatal. Ha megvénül, bajos hajlitani s nemesiteni, mig a fiatal vesszőt, ha még oly korcsnövésü is, könnyebben idomithatjuk tetszésünk szerint. Ilyen vén fa a vén bünös, ilyen fiatal fácska a romlott gyermek.

Allitsunk tehát javitó-intézeteket a fegyenczek számára is. Javitsunk a rabok sorsán is, oktatás, nevelés és jó olvasmányok által; de a fősulyt a fiatal bünösök megjavitására forditsuk. Ha ezeket nemesitjük, javitjuk, minden bizonynyal hálásb gyümölcsöt hoz fáradságunk.

A javitó-intézetekkel kapcsolatban itt helyén találjuk megemliteni, hogy a fővárosban Zádor Gyula elnöklete alatt álló rabsegélyző-egyesület a börtönökben letartóztatott felnőttek paedagogiai kezelésére nagy gondot fordit. A börtön-reform eszméket fokozatosan igyekszik megvalósitani; rendes iskoláztatásban igyekszik részesiteni a foglyokat; külön olvasmányokkal látja el őket a „Magyar Könyv“ cimü vállalatával s a javulóknak jutalmakat ad és a munkakeresetben elősegiti őket.

Ismételve mondjuk, mi inkább a gyermek-javitó-intézetek szaporitását s tervszerü felállitását óhajtjuk. Ha Schenk Hugó, Spanga, Pitélyi, Berecz, Dakos, Balentics, meg a többi hasonló szerencsétlenek — feltéve, hogy már gyermekkorukban észrevehető volt rajtuk a nagy romlottság — javitó-intézetben nyerték volna nevelésöket, vagy egyáltalában nevelésben részesültek volna, nagyon valószinü, hogy a hat közül ötből embert s nem megrőgzött gyilkosokat nyert volna bennök a társadalom!

Szeretetházakat, javitó-intézeteket! Ez legyen humánus intézményeink közt az első helyen.

Gyermek-javitó-intézeteket! Ez legyen a mai társadalmi betegségek gyógyszere.

Az eszme nem uj ugyan, de jó és méltó arra, hogy komolyan foglalkozzunk vele.*)

Könyörüljünk a társadalom férgein, mert „a könyörület mag az Isten kertjéből. Rejtélyes légáramlatok hozták e földre, hol nemes szivek televényében megfogamzott.“ Igaza van Haynald Lajos biboros érseknek, midőn azt mondja: „Annyit élünk, annyit érünk, a mennyi jót teszünk.“

Tegyünk tehát sok jót, hogy sokat éljünk és sokat érjünk!

Szeretetházakat, javitó-intézeteket!

SIRISAKA ANDOR.

*) És mindenesetre megérdemli, hogy megyénk és városunk intéző körei, valamint a kir. ügyészség lépéseket tegyenek arra, hogy a tervezett javitóintézetek közül egy városunkban állittassék fel. Szerk.

Politikai hirek.

— A magyar püspökök a jövő hóban a herczegprimás elnöklete alatt Budán konferenciát tartanak, mikor is a közoktatásügyi miniszternek az alsó papság helyzetének javitására vonatkozó javaslatát fogják tárgyalni.

*

— Az „Egyetértés“ értesülése szerint Budapesten római katholikus püspökség fog szerveztetni, még pedig az esztergomi főkáptalan egy részéből; a hercegprimás pedig már a közel jövőben Budapesten állandó lakást és udvart fog magának berendezni.

*

— A magyar kormányt a kremsieri császártalálkozás alkalmával Orczy Béla báró ő Felsége személye körüli miniszter fogja képviselni.

*

— A horvát tartomány-gyülés volt elnöke: Kresztics Miklós végleg visszavonul a politikai élet szinteréről s leteszi tartománygyülési mandátumát.

— **Az orsz. szinészeti iskolában** az 1885/6-iki tanévre jelentkezők beiratása f. é. szeptember 11., 12. és 13-ik napján mindenkor délután 3—5 óráig lészen az iskola helyiségében (Kerepesi-ut, nemzeti szinház bérháza III. em. 18. ajtó). — A jelentkezők felvételi vizsgálata szeptember 14-én d. u. 3 órakor tartatik az iskola szinpadi termében. Közöljük egyuttal e helyt a nm. m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter urnak a tanári kar javaslata alapján tett azon intézkedését is, hogy ezentul a drámai első osztályt kitünő sikerrel végző szorgalmas és tehetséges növendékek — ugyancsak a tanári kar javaslatára — a III. drámai osztályba vétethetnek át, ugy azonban, hogy a mellett a II-ik drámai osztály elméleti tantárgyait is hallgatni kötelesek, mi által azon jelentékeny kedvezményt nyerik az illetők, hogy a 4 éves drámai tanfolyamot 3 év alatt végezhetik.

Az operai osztályokba való felvételre csak olyanok jelentkezhetnek, kik az orsz. m. kir. zeneakadémia magán-ének tanfolyamának három osztályát elvégezték, vagy a III. osztályból a kir. zeneakadémián a vizsgálatot letévén, erről bizonyitványt felmutatni képesek. Az operai növendékek felvételi vizsgálata szeptember 15-én d. u. 3 órakor a nemzeti szinház szinpadán tartatik.

A drámai tanfolyam 4, illetve 3, az operai 2 év. A beiratási dij 1 frt, a felvételi 5 frt, az évi tandij drámánál 30 operánál 50 frt. Első éves növendékek tandijmentességért s ösztöndijért szabály szerint nem folyamodhatnak.

Ki ezen kivül bármely tekintetben kimeritőbb tudósitást kiván, forduljon az intézet titkárához, a válaszra szükséges levélbélyeg melléklésével, ki is készséggel szolgál a kivánt felvilágositással.

Franciák Magyarországban.

Francia vendégeink vidéki körutjokban 13-ikán Dobsinára érkeztek, hol Andrássy Manó gróf által fogadtatva megszemlélték a jégbarlangot, mely egész Európában ritkitja párját. Szemle után Dobsina város a vendégek tiszteletére fényes lakomát adott.

Dobsináról Poprádra, innen Tátra-Füredre mentek a kirándulók, mely tiszteletökre kivilágittatott. Tátra Füredről Kassán és Szolnokon át Aradra mentek, hol nagyszerü fogadtatásban részesültek. Meglátogatták a 13 vértanu sirját, hol Lesseps a következő rövid beszédet mondta:

„Az itt porladozó vértanuk a szabadságért haltak meg, de haláluk, bármily rettenetes volt, használt a magyar nemzetnek, mert az végre is kivivta szabadságát. A vértanuk hazaszeretete lelkesitse önöket mindig szabadságszeretetre.“

A fürdőházból fel-felhangzik még néhány elkésett fürdőnek lubiczkolása, kiket nagyobb potykák tréfálnak meg a kosártalan fürdő fenekéig átlátszó, kristály-tiszta vizében.

A sápadt hold is a társasághoz szegődik, unatkozott, mikor magasan szállt, leereszkedett hozzánk. Nagyon barátságos, kedves volt, megvilágitotta a csendes tóvidék esti panorámáját. Régi dolog, hogy a hold geniális festő. Ismerem velenczei és pompeji remekléséből. Néztük, addig néztük, mig szemeink lecsukódtak, ekkor azt tettük, mit a természet, nyugalomra mentünk. Egy szép este, sok szép este és beköszönt az öreg este, mely életünk alkonyán majd elbucsuztat, hogy örökre megpihenjünk. Addig is jövel álom, édes álom, ha te vagy a jelkép, nem lesz oly zord az örök álom.

Következő napon a napfelkelte a magasan fekvő veldeni indóháznál talált már bennünket. Nem azért siettünk ide, mintha már távozni akartunk volna, hiszen nagyon maraszt itt minden. Feljöttünk, mert e pont tájképekkel dusan meg van áldva.

Körülöttünk dombokká lapulnak a hegyek, hogy láthatárunkat tágitsák. A nyitott tópart zöldjéből a veldeni villák sokasága emelkedik ki. A Katharina és Mittags-Kogel tisztán látszanak; a felkelő nap emeli ki azokat a sötétből, mely fátyolt vont rájuk. A ki még többet akar látni, menjen ennek tetejére, látni fogja Dachstein havas ormát, melyet mi már Ischlből is közelebbről jobban láttunk, látni fogja a Gross-Venediger örökké havas csucsait is, hol a tél huzza meg magát forró nyáron.

Velden pár napra kellemes tartózkodási helyül szolgál, de hibáznék az, ki itt továbbra is maradna még, mert a tóvidéknek sok szép pontja van és ezeken fürdőházat mindenütt lehet találni. Itt is, ott is, ugyanabba a 19—22 fokos (R.) kristálytiszta vizben türödhetünk, melyhez salak nem vegyül s melybe nem ömlenek hideg források, hogy kora tavasztól késő őszig legyen áldást hozó, egészséget fenntartó, használható.

Pörtschach még szebb és jóval látogatottabb fürdő Veldennél. Az elegánsabb világ ad egymásnak itt rendezvoust. Nehéz megkülönböztetni, mi a való, mi az álfény, mi az igazság, mi a hazugság — hivalkodásában! Pörtschachnak fürdői, részvényekre épült szállóházai és villái sok kényelmet adnak, tóparti sétányait pedig messze nyujtja be a kék habokba az a kettős földnyelv, mely maga is ugy kivánkozott be a mélybe, hogy locsoltassa magát habok által és adhasson tengerparti kellemeket.

Pörtschachtól kis félórányira beljebb, erdős utakon, a Leonstein romjai mellett is elhaladva, jó pontot találunk, melyről a tóvidéknek ezen része belátható.

Kitünő pék-süteményéről is hires Pörtschach, mely nem enged semmit e tekintetben bár milyen nagyvárosnak sem. Keresed ugy-ebár, szives olvasó, az összefüggést rom, emlék és pék között? Megmondom. A reggeli séta reggelizéssel volt összekötve, a reggelizés pedig jó izléssel. — Igy van tehát összefüggés tóvidék, romemlék és pék között.

Pörtschachot elhagyva, mikor a gőzös átvág a tulsó partra, hogy Mária-Wörthnél kössön ki, a legszebb panorammák váltakoznak a fél órai ut alatt, a fedélzetről ezeket kényelmesen nézhetjük.

A mária-wörthi templomban bucsut ünnepeltek a hivek. A góth egyház nagy harangja ünnepélyesen bömbölt, messziről hallatszott.

Mikor a nagymisének vége lett, sok dereglye és csónak szállitotta szerte-szét az embereket; a dereglyék, kocsik és lovak terhe alatt csak nehezen uszhattak odább, mig a hajónk mellett elsurranó csónakok gyorsan szállitották a bucsusokat.

A dereglyéken vörös, kék és főleg barna szinü „családi esernyők tartották fel széles karimájukkal a déli nap melegét. Ügyes festő, jó képet vehetett volna fel a tarka bucsusokról, dereglye, csónakok és öreg templomról, vizről és befásitott partról, hol a maradozók és mulatozók a nagyvendéglő előtt a bucsut anyagi oldaláról is élvezték, fokozott étvágygyal nagy darab pecsenyéket nyelvén.

Mária-Wörth a tóvidék legérdekesebb s kétségkivül legregényesebb pontja. Egy sziklás földnyelv huzódik a partról a tó mélyébe, mely hid-szélességnyire keskenyült a partnál, mig belebb elhajlik, hogy a parttal párhuzamot tartson. Hosszudad alakban szélesebben terül el beljebb, mégis csak annyira, hogy épen csakhogy ráépithették a két templomot s paplakot, iskolát, no meg a mi ezekkel jár, a kocsmát.

A nagyobb egyház szép góthikus templom és ezer év óta füröszti már árnyát a tó csendes vizében, ott, hol az öblöcskében viz tükörén, vizi rózsákat ringatnak zephirek. És olyan szépen adja vissza a csendes viztükör a magas góth egyház egész látképét, hegyes szegbe végződő ablakai és karcsu magasságra emelkedő tornyával, hogy ennek a ritka szép látványnak mindig sok megnézője akad. Paplak és iskola-épület, puskaporos torony és a kisebb templom is, mind jól meglátszanak a vizben, árnyuk oly hü, mintha csak tetejükön állanának az épületek.

A bucsus nép terebélyesre lombosodott fák árnyában deszka asztalokhoz görnyed, vagy zöld füvön nyujtózik el, hogy elköltse egyház-ünnepi ebédjét, melyen nagy szerepet játszottak a liter nagyságu sörös poharak, melyek a nők és gyermekek elől sem hiányoztak.

Itt a sör egy ingredientiával többet bir. Fenyő magot is tesznek közé. Itt ugy szeretik és literjét nyolcz krajczárjával fizetik.

Mikor azon tünődtem: hogy is lehet ezt igy szeretni? eszembe jutott, Rómában, mikor egy pinczés legény kedvezni akart, fagylaltot kevert sörömbe.

Ha Rómában fagylaltot, miért ne keverhetnének Karinthiában borovicskát — sör közé. Szóval az izlések különféleségéről bő tanulmány nyilott itt nekem a népélet nyilvánulásán.

Mikor egyik-másik vindisch-polgártárstól azt szerettem volna megtudni, mire jó, vagy mi ellen jó sörben a fenyőmag, csak azt a feleletet kaphattam: „szeli vászi nidi,“ amivel azután meg is kellet elégednem.

Kétszázéves terebélyes hársfa alatt az ifjuság mulat és tánczol. A nyári hőség elég nagy ugyan, de azért a széles karimáju vastag nemezkalapot — melynek pereme vizszintesen áll el — legények s lányok egyaránt fejükön tartották, talán azért, hogy még jobban izzadjanak. A lányok fekete kalapjáról hátul két fekete szalag lóg alá derékig.

A legények szájából nehéz porczelán pipa lóg, melyen rendesen szines képek tarkálnak. A pipa, ugy látszik, itt az öltözet kiegészitő részét teszi, mint Baranyában a tarisznya, mert még tánczközben is a szopóka alul udvarolnak a lányoknak. Tehetősbek szivarral tánczolnak, mely ég s folyvást fenyeget.

De milyen is az a tánczolás és táncza-fogás, melyet a vend atyafiak véghez visznek. Csakugyan véghez kell azt vinni. Oláhok idomitott medvéi gratieusebb mozdulatokat tesznek s nem dörmögnek ugy, mint ezek morognak.

A nők — legkisebb kivétellel — mindannyian elkéstek, mikor a szépséget osztották. Átmenet nélkül az ifjuból mindjárt öregek lesznek.

Mikor a kis gőzös érczüdője az utolsó állomásnál megpihent, még mindig mély csend honolt az egész tóvidéken s a nap leáldozóban volt. Bibor palástjával betakarta a közel kis Meiernigg hazait, lomberdőjét és bibor szinre festette a 45 öl mélységü ágyában nyugvó tó tükrét is.

Ünnepélyes jelenete volt ez a természetnek, mely akárhányszor is ismétlődjék, ünnepélyességéből mitse veszt. Olyan ez, mint a pap Glóriája, melyet oltár előtt mond. Minél többször hangoztatja, annál többet mond vele.

A wörthi tóról csak jó emléket hoztam.

E beszéd után Lesseps a vértanuk emlékoszlopa előtt térdet hajtott és magára keresztet vetve az oszlop aljára bokrétát tett. Példáját honfitársai is követték, mit a közönség lelkesülten megéljenzett. A város több ipartelepének megszemlélése után tiszteletökre a város 120 teritékü bankettet, azután pedig népünnepet rendezett. Hétfőn (17-ikén) reggel külön vonattal Mezőhegyesre utaztak, hol a nagyszerü gazdasági és állattenyésztési telepeket beható szemle alá vették. Mezőhegyesen vették a franciák József főherceg neje: Klotild főhercegnő táviratát, ki ily uton köszönte meg azon figyelmet, melyet a franciák Tátra-Füreden létök alatt iránta tanusitottak. — 18-ikán Mezőhegyesről Orosházáig vasuton, innen kocsikon Szentesre érkeztek, hol igen barátságosan fogadtattak bandériummal. Másnap Horváth Gyula vezetése mellett hajón Szegedre mentek.

Itteni fogadtatásuk lelkesültségre és fényre minden eddigit felülmult. A franciák Szent-István ünnepét a fővárosban töltötték s az után programm szerint visszatérnek hazájokba. Magyarországon időzésök bizonyára maradandó emléket fog hagyni sziveikben s alkalmasint irodalmukban is.

Hirek.

Uralkodók találkozása. Ő Felsége a király, Erzsébet királyné és Rudolf trónörökös hétfőn délután érkeznek Kremsierbe, a czár és czárné fogadására. A találkozásnál a czár öcscse: Wladimir nagyherczeg is jelen lesz.

Királyunk születésnapjának évfordulója valamint országszerte, ugy városunkban is illő fénynyel ületett meg. Előző nap estén, hétfőn 9 órakor a városunkban összepontositott ezredek dobosai a zenekarok kiséretében nagy takarodót vertek, a város főbb utczáit bejárták (lámpafény mellett) s a magasabb rangu tisztek lakásánál (5 helyen) szerenádot adtak. Ugyanekkor a sátortáborban gyönyörü tüzi-játék rendeztetett, melynek fénye mellett 4 század gyalogság (2 század töröknek öltözve) ostromot markirozott. A rendkivül szép látványosságban igen sok néző gyönyörködött. Kedden kora reggel 21 ágyulövés tétetett, 9 óra után pedig a sátortáborban tábori mise volt, melyet egy e czélra felallitott sátorban Mendlik Agoston apát plébános mondott. Az összes katonaság fel volt ez alkalommal 3 sorban állitva. Ugyanezen időben a lyceumi templomban dr. D u l á n s z k y Nándor megyés püspök mondott nagy misét, melyen rendkivül nagyszámu és diszes közönség jelent meg. Ott voltak a város részéről: Aidinger János polgármester, Lechner Gyula rendőrkapitány, Majorossy Imre főjegyző, Fekete Mihály tiszti ügyész, Rath Mátyás, Kurz György, Nendtvich Sándor, Beretvás Sándor és Bartók József: a megye részéről: B a r t o s s á g h I m r e főjegyző, dr. Hölbling Miksa főorvos, Jeszenszky Géza, Német József, a törvényszék részéről: Kissfaludy Imre, Lukrits István, Bogyay Pongrác; a pénzügyigazgatóság részéről Hammer pénzügyigazgató, Borovits Károly, Grassinger Agoston Makay, Weltrubszky Benő, ott volt továbbá Cseh Ede ő exctiája teljes diszben és számos mások. Megyés püspök ő exciája délben 60 teritékü ebédet adott, melyen a városi és megyei hatóság fejei, a tanintézetek igazgatói, a kanonoki rend és az összes ezredek törzstisztei voltak hivatalosak és jelentek meg. A lakoma folyamán Dr. Dulánszky Nándor megyés püspök hódolattal telt szavakban köszönté fel az uralkodót és annak felséges családját, mit a jelenlevők lelkesen megéljeneztek. Más felköszöntő nem mondatott.

Szent István napján, a magyar nemzet ünnepén a lyceumi templomban nagy mise mondatott, melyen Sláby Ferencz czimzetes püspök celebrált. A templomot diszes közönség tölté meg. Ott volt maga megyés püspökünk, a városi és megyei tisztviselői kar, a törvényszék, pénzügyigazgatóság tagjai, Weikard altábornagy, Janszky tábornok és nagyszámu közös hadseregbeli és honvéd-tiszt. A templom előtt egy diszszázad honvéd s a katonai zenekar volt felállitva. Az üdvlövések szabályszerü pontossággal tétettek. — Délután az üszöghi erdőben nép-ünnepély rendeztetett, melyen meglehetős sokan vettek részt.

Dr. Dulánszky Nándor megyés püspök ő exciája péntekea reggel 9 órakor nádasdi birtokára utazott.

Hymen. Kedden vezette oltárhoz dr. T o l d y Béla L i k l János takarékpénztári ügyész leányát I l o n k á t. — F e s z t l György eljegyezte Marenecz szlavóniai fakereskedő leányát R ó z á t. — T ü r r Mihály eljegyezte S z i k o r a Anna kisasszonyt. Az esküvő jövő hó 7-én fog megtörténni.

Az érdem jutalma. B á n f f a y Simon kir. tanácsos és közjegyzői kamarai elnökőt elnöksége 10 éves jubileuma alkalmából a pécsi kir. közjegyzői kamarához tartozó közjegyzők és közjegyzői helyettesek ragaszkodásuk és tiszteletök jeléül gyönyörü kivitelü, több 100 frt értékü albummal ajándékozták meg, melyet az évforduló napján, f. hó 20-ikán d. e. tartott közjegyzői kamarai ülésen P l i h á l Ferencz nagykanizsai közjegyző nyujtott át, meleg, az ünnepelt sokoldalu érdemeit elismerő szavak kiséretében, s mire a kitüntetett férfiu meghatva válaszolt. A diszalbum Posner Károly Lajos müintézetében kiváló csinnal és izléssel készült. Az óriás album fehér bőrbe van kötve, arany czifrázattal, sürü veres zománczozott, közepén fehér igazgyöngyös rózsákkal és violákkal. A felső lap négy sarkán egy-egy kerek mélyedésben Somogy, Zala, Baranya és Tolnamegyéknek elefántcsontra festett czimere szemlélhető, közepén pedig áttört müvü arany-domborulaton B. S. betük. A hátsó lap négy sarkán egy-egy nagyobbszerü zománczozott gomb van, középütt pedig egy paizson az évszám olvasható. Az első lap szines gót betükkel az ajánlást foglalja magában, azután jönnek az aláirások és végre az arcképek. A fekete bőrtokban levő album valóban becsületére válik hazai iparunknak. Kamarai ülés után az ünnepelt tiszteletére a „Hajó"-ban bankett volt, mely a legjobb hangulatban késő délutánig tartott. Fogadja a jubiláló, közéletünk fáradhatatlan és köztiszteletben álló, érdemekben megőszült bajnoka részünkről is üdvözletünket s legőszintébb jó kivánatainkat.

Az országos magyar kertészeti egyesület szombaton tartott előértekezlet után vasárnap megalakult. A választmányi tagok közé N o v o t a r s z k y Antal, városunk polgára is beválasztatott.

Kilépés a honvédségből. Decleva Vilmos 68-ik számu honvéd-zászlóaljbeli szabadságolt állományu főhadnagynak a m. kir. honvédség kötelékéből kérelmezett kilépése, a védkötelezettség teljesitése után, viselt rendfokozatának megtartása nélkül megengedtetett.

A pécsi kereskedelmi és iparkamara augusztus 24-én (hétfőn) d. u. 4 órakor saját helyiségében (Anna-utcza 4. sz. I. em.) rendes közülést tart.

A III. orsz. nyomdász-gyülésre, mely szeptember 6., 7. és 8. napjain Budapesten fog megtartatni, képviselőül a „Pécsi könyvnyomdászok és betüöntők-egylete" M a j o r o v i t s Jánost, az egylet sok éven át volt pénztárnokát küldi.

A kereskedő ifjak orsz. értekezletén, melyen városunk kereskedő ifjainak társulata is képviselve volt s mely vasárnap vette kezdetét, F ü r s t Gyula, a pécsi keresk. önképzőkör titkára is az értekezlet egyik jegyzőjeül választatott. Az értekezlet tanácskozásai 5 pont körül forogtak s ezek: a kereskedő ifjak országos szövetségének, a vasárnapi munka-szünet, a kereskedelmi szakoktatás, a kereskedők nyugdij és segély egyletének és végre a kereskedelmi takarék- és hitelszövetkezetek kérdése, mindegyik kérdés megoldására egy-egy bizottságot küldvén ki, melyek a reájok bizott ügyben bizonyára sikeresen fognak eljárni.

Egy főispán halála. G l a v i n a Lajos, Zalamegye főispánja hosszas szenvedés után ajakrákban meghalt Gelsén, 13-ikán, 79. évében. Temetése f. hó 16-án történt.

Jury-választás. A szeptember 1—8-ig tartandó tenyész-sertés kiállitás juryjébe I v á n k o v i c s István földbirtokos és dráva-szent-mártoni bérlő póttagul gróf H a l l e r Jenő és M á r f y Emil somogymegyei birtokosok pedig rendes tagokul választattak be. A kiállitásra közel 100.000 darab sertés jelentetett be.

Derék város. Szombathelyen az ottani Ferenczrendü szerzetesek kérelmére H i d a s s y Kornél megyés püspök elrendelte, hogy a német hitszónoklatot, mivel magyarul Szombathelyen már mindenki érthet s a német hitszónoklatot ugyis csak pár ember hallgatja, beszüntessék és csakis karácsony, husvét és pünkösd ünnepein, valamint a nagy-böjti napokban tartsák ezentúl. — Szombathely példáját hazánk sok városa követhetné már. Itt az ideje, hogy végre a katholikus egyház is levonja a magyarosodás terjedésének végkövetkezményeit és beálljon a nemzeti nyelv céltudatos terjesztői közé!

A barcs-pakráci másodrendü vasut barcs-daruvári fővonalának, valamint szárnyvonalának műtanrendőri bejárata 15-ikén történt meg. A bejárásban a közlekedésügyi miniszterium képviseletében B a l y miniszteri titkár elnöklete alatt egy bizottság, a vasuttársaság részéről pedig L u k á c s Béla, B r a h m lovag s többen vettek részt. A 8 kocsiból álló vonatot ugy Szlatinán, mint Daruváron s mindenütt nagy lelkesedéssel fogadták. Az uj vasut minden tekintetben megfelel a kivánalmaknak s Szlavóniában nagy hiányt fog pótolni.

Gabna-piaczunkon egyes kereskedők részéről a termelők ellen elkövetett visszaélések, mint erről megbotránkozva értesülünk, egyre tartanak. Nem elég, hogy a megbizott által kialkudott árnál kevesebbet kapnak a földmivelők, hanem, mint az több esetben megtörtént, a mértékben is megkárosittatnak s ezenfelül még a leszállitott árból is csalárd uton kisebb-nagyobb összeggel kevesebb adatik nekik. mi a rendörség utján orvoslást nyer ugyan, de ez által a föld népének közvetlen időveszteség, közvetve pedig nagy pénzveszteség okoztatik. Ismételten felhivjuk a rendőrkapitányi hivatalt, hogy ily ügyben a legnagyobb gyorsasággal és szigorusággal járjon el, hogy ily módon gabona piaczunk hyénáinak zsarolásai ha már végleg meg nem is hiusithatók, legalább méltó módon megbüntettessenek.

A „mohácsi iparos olvasó-kör" folyó hó 15-én saját helyiségeiben tombolával egybekötött tánczestélyt rendezett, mely, mint tudósitónk irja, igen szépen sikerült. A négyeseket 40 pár tánczolta. A hölgyek közül ott voltak: Krivitz Mariska, Kerese nővérek, Keglevich Anna és Gizella, Klombauer Luiza, Bárány Paulin, Palasovszky Örzse, Czifra Etel, Topolovits Anna, Hronsky Ilon, Jahoda Mariska, Mihálovits Mariska, Mészáros Szida, Fehér Ilon, Szinger Lóri, Szinger Berta, Reczig Anna, Szücs Mariska, Gyurok Etelka, Visegrádi Mariska és Deschau Mari (Baarról), Reczig Róza, Forsterné (Paksról), Novák Lászlóné (Pécsről), Biróné, Schreier Nándorné és Magáth Sándorné. — A szép mulatságnak a reggeli órákban lett vége.

Kiállitási beléptijegyekért f. hó 16-ikáig bezárólag összesen 455,120 frt 20 kr. folyt be.

A harkányi fürdővendégek száma mai napig 1461 személy, az átutazó vendégek eddig 4410 személy.

Tüz Mohácson. F. hó 13-ikán, csütörtökön este ½ 9 órakor Mohácson, mint levelezőnk irja, nagy tüz volt. Leégtek az özvegy K á l m á n n é, (neje a volt albirónak), V i n c e Samu és a L ő r i n c Pál-féle házak, özvegy V a r g á n é kovács-félszerje és M á k ó Ferencz keritése. A tüz az özvegy Kálmánné és Vince-féle házak között levő pajtában ütött ki s csakhamar mind a három házba belekapott. Az oltást igen megnehezitette azon körülmény, hogy valamennyi ház és félszer tömve volt szalmával s hogy a kutakban igen kevés vizállomány találtatott. Ehhez járult, hogy a tüzoltók a csekély vizet célszerütlenül használták fel, oda fecskendezvén azt, hol az egyik épület már beszakadt s a tüz a falak között pusztitott. Miattuk megéghetett volna még néhány ház, különösen Mákóé, kinek félszere fazsindelylyel van fődve, melytől alig ½ ölnyire égett özvegy Vargáné ólа. A kár nagy, de valamennyi épület — a Harci Sándor magtárában elégett 53 zsák buzán kivül — biztositva volt. A tüz keletkezését nézve nagyon gyanus azon körülmény, hogy Vince Samutól leánya egy héttel ezelőtt vette meg a házat s a tüz kitörése előtt 2 nappal jó magasra biztositotta; ő ugyan nem lakott a házban, hanem csak egy lakó s alig hogy a tüz kiütött, már üres volt az egész épület. Szerencse a tüz idején szélcsend volt; más különben sok ház leéghetett volna, lévén valamenyi épület a környéken nádas. A tüz ½ 12-ig tartott.

Somogymegyei hirek. A k a p o s v á r o n polgárok és közös hadseregbeli katonák közt kiütött surlódások következtében szükségessé vált vegyes (polgári és katonai) bizottság befejezte a vizsgálatot. Kihallgattattak: Szalay Károly és Gruber János képviselők, Németh Ignácz polgármester, Suri városi kapitány, Lutor rendőrbiztos, az 52-ik gyalogezred ezredese és két hadnagya, továbbá több jelentéktelenebb egyéniség. A vizsgálat eredményeül még semmi intézkedés sem tétetett. — K a p o s m é r ő i jegyzővé Jambrek Ferencz választatott meg. — S a á r d o n f. hó 12-ikén gyermeki gondatlanságból két (biztositott) ház az összes melléképületekkel leégett. — H e i z l e r Lipót, a kaposvári bank sikkasztó könyvvivője Bécsujhelyből fogolyként Kaposvárra szállittatott. — F e l s ő - B ü puszta, (utolsó posta: Jaád) mely 1600 holdból áll, 1886. január 1-től bérbe adandó.

Tolnamegyei hirek. S i m o n t o r n y á n, hol csak az imént állapittatott meg hivatalosan a philloxera pusztitása, 8-ikán éjjel diónagyságu jéggel vegyest nagy vihar volt, mely — minthogy a határban semmi sem volt biztositva, tetemes kárt okozott. — G ö r b ö n és Pinczehelyen f. hó 7-ikén éjjel gyermekfejnagyságu, 1 kilogrammos jégdarabok estek. — D r. S c h v e t z Antal bonyhádi ügyvéd Debreczen egyik vendéglőjében egy nyitott pinczébe esett és karját törte. — A S z e g s z á r d o n felállitandó vinczellérképző intézet céljaira a város egy 10000 □ ölnyi területet ajánlott fel, mit a mult héten Szegszárdon időző M á d a y miniszteri osztály-tanácsos igen alkalmasnak talált. A kormány a 12—15 ezer frtnyi épitési költségek felét Szegszárd város által óhajtja viseltetni, mibe a nevezett város képviselői mindeddig nem egyeztek bele. — V a r g h a Lajos megyei árvaszéki ülnök nevelt fia: Vargha A d á m 7-ik gimnáziumi osztályu tanuló meghalt 9-ikén Szegszárdon tüdővészben.

Természeti ritkaság. Bánovics András mohácsi pékmester tehene legközelebb k é t f e j ü borjut ellett. Ez a természeti ritkaság maholnap fel sem tünik abban a városban, melynek magyar lapja k é t n y e l v ü (magyar és német) hirdetményeket közöl egyszerre.

A phylloxera ellen. Tolnamegye f. hó 13-kára egybehivott rendkivüli megyei közgyülésének legfőbb tárgyát a phylloxera ügy képezte. A közgyülés egyhangulag elfogadta az ezen ügyre vonatkozólag készitett szabályrendeletet, melynek főbb pontjai, hogy megyei pénzalap előteremtése céljából a szőllőbirtokosok minden 100 □ ölnyi terület után 1 krajczár illetéket tartoznak évenként az alapba befizetni; — 1000 frt évi dijazással egy megyei phylloxera-biztosi állomás rendszeresittetik s az állás betöltése a phylloxera bizottságra ruháztatik; végre minden a vésztől meglepett község köteleztetik szőlőiskola berendezésére s a központban ellentálló szőlőfajok előállitása céljából legalább 30 holdnyi területtel biró telep fog idővel létesittetni.

Jó fogás. Hogy K o v á c s Antal rendőrbiztos Kaszás István és az öreg Szücs kézrekeritésével jó fogást tett, legjobban bizonyitja azon körülmény, hogy azóta a betörések városunkban szünetelnek. Az utóbbi befogottnak vallomására a réteken, dudva közé elrejtve a szigeti külvárosi vámőrtől ellopott 3-ik hordó bor is megkerült. — A napokban a városban egy fiatal, szigeti külvárosi asszony titokban asztalkendőket árult, miről jelentés tétetvén, az asszony elfogatott és lakása megmotoztatván, nála nagyobb mennyiségü abrosz, asztalkendő, evőeszköz, 5 kevésbé használt P. J. jegyü és egy jeltelen ezüst kanál, több üveg pohár, egy nagy üvegkancsó, egy nagyobb fazék zsir és egy Gusztáv Adolf féle tallér nagyságu, óraláncra függeszthető ezüst pénz találtatott. Miután az asztalkendőkről kitünt, hogy azok S z u l y János ügyvéd bálicsi szőllőjéből lopattak el, a többi tárgyak eredete felől is megkérdeztetvén, az asszony, azt mondotta, hogy azokat egy Kovács István nevü, dombovári h e g y c s ő s z t ő l kapta, kivel egy időben együtt élt s ki tartózkodási engedély nélkül városunkban többször megfordult. E vallomásra K o v á c s Antal rendőrbiztos szerdán este Dombovárra utazott, Kovács Istvánt azonban nem foghatta el, mert azt a csendőrök disznó lopáson érve, miután menekülni akart, meglővetett és épen az napon Kaposváron a kórházban meg is halt. De elfogta helyette azon nőt, kivel Kovács István már 8 év óta együtt élt s kinél szintén több asztalkendő, abrosz, 1 nagy 4 kis ezüst kanál és számos evőeszköz találtatott, melyekről az illető bevallotta, hogy egy pécsi présház pinczéjéből lopattak el. Károsult polgártársaink nagyon jól cselekednének, ha a rendőrségnél levő holmikat megszemlélnék, talán sajátjokra ismernének benne. A Dombovárról hozott nőről, ki most 37 éves, kitünt, hogy férfi ruhában többször részt vett pince-betörésekben.

Helyreigazitás. Orionnak mult számunkban irt tárcájában kellemetlen sajtó-hiba maradt benn, amenynyiben a haldokló cigányról az mondatik, hogy „mig leánya öleli roskadó derekát, addig fia a megsemmisülés örvényén át dalban ragadja fel lelkét a fáraók örök hazájába." A kéziratban „szférák örök hazájába" állt, mit ezennel helyreigazitunk.

Vegyes hirek. A z s i á b a n az orosz-kinai határon aranytermő területet fedeztek fel, melyen orosz alattvalók köztársasági szervezettel teljesen függetlenül élnek. A területet a kinaiak, miután a dologról tudomásuk lett, el akarják foglalni. — B o n n a z Sándor csanádi püspök f. é. november hó 4-én fogja megülni püspökké szenteltetésének 25-ik évfordulóját. — G r a n t tábornok temetése 8-ikán ment végbe New-Yorkban. A temetési menet 6 angol mértföld hosszu volt s 100.009 ember vett benne részt. — A s p a n y o l birtokot képező Karolina szigetek egyikét a németek megszállották. — H e l c m a n o c szepesmegyei községben 300 ház, a templom és iskola, valamint sok gabona leégett. — P o p p e r Sándor báró kilépett a magyar állam kötelékéből és mint osztrák állampolgár a felekezet nélkülivé vált de Castrone grófnővel polgári házasságra lép. — S z é c h é n y i Ödön török altábornagy és a konstantinápolyi tüzoltó-ezred főparancsnoka, a „legnagyobb magyar" fia áttért az izlam vallásra. — A m o n t e n e g r ó i fejedelem a 15-én ülte trónraléptének 25. évfordulóját. — A f r a n c z i a k o r m á n y kiállitásunk tanulmányozására Marteau Amédée-t küldé, ki már a mult évben — szintén tanulmányozás céljából — tett egy utat hazánkban. — S z l a v ó n i a e r d ő s é g e 524,444 hektár területet foglal el, mi az ország összes területének 29·1%-át képezi. Évenkint 22—26 millió hordódonga készittetik, mely mennyiségnek 60%-a Francziaországba szállittatik. Tüzelőfa évenként átlag 300,000 métermázsa állittatik elő, jól lehet a letarolt erdőségekhez viszonyitva e számnak 1 és ½ millió métermázsára kellene emelkednie. A hiányzó mennyiség részint elforgácsoltatik, részint elkorhad. — M u n k á c s y Mihály jelenleg Párisban egy nagy szabásu festményen dolgozik, melynek czime: „Mozart utolsó perczei." Müvének befejezése után szeptember végén, vagy október elején Magyarországba jön s huzamosabb ideig közöttünk fog tartózkodni. — Z u b e r József Komárommegye és Komáromváros főispánja a Lipótrend lovagkeresztjével tüntettetett ki.

Szerkesztői üzenetek.

Barcstelep. Jövő számunkban. Mindenkor szivesen látjuk.

y. Becses közreműködésére a jövőben is számitunk.

Lapis. Küldeményét vettük. Élőszóval jobban el lehetne a dolgot igazitani.

Laptulajdonos: **FEKETE MIHÁLY.** Felelős szerkesztő: **FEILER MIHÁLY.**

Kis hirdetések.

Ügyvédjelölt kerestetik egy helybeli irodában, tisztességes fizetés mellett. — Bővebb értesitést akiadóhivatal ad.

Egy jó zongora szabad kézből eladó. Hol? megmondja a kiadóhivatal.

Két kisebb tanuló teljes ellátásra, tisztességes, megbizható családnál jutányos árért elvállaltatik. Bővebb értesitést a kiadó hivatal ad.

Ócska ablakok redőnyökkel együtt jutányos áron megvehetők. Felvilágositást a kiadó ad.

Hirdetések

A pécsi nyilvános 3 osztályu

kereskedelmi középiskolában

a beiratások f. hó 30 tól kezdve naponkint 9—12 s 2—4 óráig eszközöltetnek.

A kereskedő tanonczok beiratása pedig szeptember hó 1-én veszi kezdetét s szeptember 6-ig naponkint 9—12 óráig fog eszközöltetni.

Az intézet helyiségei **Mária-utcza** 8. sz. alatti házban vannak.

1189 **Az igazgatóság.**

Leány növeldei jelentés!

Van szerencsém tudatni a t. cz. szülők és gyámokkal, hogy 6 osztályu leánynevelő s tanintézetem, mely eddig János-utcza 1-ső sz. házban volt, most **Mária-utcza 13. számu (Majláth)-házba tétetett át,** hol tágas és világos tantermek, azonkivül nagy udvar és szép kert áll a növendékek rendelkezére, igy tehát egészségi szempontból minden a legczélszerüebbnek nyilvánul.

Lakásomat megnagyobbitván, ez évben is felfogadok mérsékelt feltételek mellett benlakó növendékeket, szives megkeresésre a feltételek azonnal eszközöltetnek.

A rendes tanfolyam

f. évi szeptember 3-án

fog kezdődni, a beiratások pedig **augusztus 30,** és **31-én, szeptember 1.** és **2-án** Mária-utcza 13. számu házban eszközöltetnek.

Midőn a t. cz. szülők és gyámoknak eddigi személyem és intézetem iránt tanusitott elismerésökért a legforróbb köszönetet szavazom, magamat kitünő tisztelettel továbbikegyeikbe ajánlom.

Pécsett, 1885. jul. 29.

LIEBSCHER VILMA
intézet-tulajdonosnő.

Iskolai jelentés!

A t. cz. szülőknek ezennel szives tudomására hozom, hogy a

17 éven át fennálló

nyilvános joggal felruházott

leánynevelő- s tanintézetemben

(Hunyady-utcza 6. sz.)

a beiratások az 1885/86. tanévre f. é. augusztus 30, 31-én és szeptember első napjaiban eszközöltetnek; a rendes előadások pedig szeptember 2-án veendik kezdetüket.

Midőn az eddig irányomban tanusitott bizalmukért forró köszönetemet nyilvánitanám, ajánlom magamat a t. cz. szülőknek nagybecsü hajlamába.

Pécsett, 1885. augusztus 15.

Tisztelettel
Werner Magdolna,
1152 leány-tanintézeti tulajdonos.

346, 347.
, 1885.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a pécsi kir. járásbiróság 4292, 4293/1885. sz. végzése által Hlavka J. végrehajtató javára Hanny János pécsi lakós ellen 183 frt 69 kr. és 183 frt tőke és jár. erejéig elrendelt biztositási végrehajtás alkalmával biróilag lefoglalt és 1942 frt 99 krra becsült szövetek, kész ruha és bolti állványból álló ingóság nyilvános árverésen eladatik.

Mely árverésnek a 4666/1885. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszinén, vagyis Pécsett alperes boltjában (Király-utcza 1. sz. a.) leendő eszközlésére

1885. augusztus hó 26-ik

napjának d. u. 3 órája határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet igérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapitott feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Pécsett, 1885-ik évi aug. 10-én.

Kremmer Ferencz,
1190 kir. bir. végrehajtó.

Weiler Miksa lisztüzlete

az izr. templommal szemben.

Lisztáruimat tetemesen leszállitottam.

Jó házi kenyérnek tiszta rozslángot tartok készleten.

Hizlaló derczeliszt jó minőségben van raktáron.

Ajánlom még régi buzából őrölt jó liszteimet.

1168

KIÁLLITÁS 1885 KIÁLLITÁS

MEGHIVÁS.

A FOLYÓ ÉVI ORSZÁGOS KIÁLLITÁS ALKALMÁBÓL

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

V., VÁCZI KÖRÚT 80. BUDAPESTEN és VÁCZI KÖRÚT 63.

SAJÁT, KÜLÖN E CÉLRA ÉPÍTETT HELYISÉGEIBEN, EGY RENDKIVÜL DÚSAN ELLÁTOTT

GAZDASÁGI GÉP-KIÁLLITÁST

RENDEZETT BE,

melynek szives megtekintésre az érdeklődők tisztelettel meghivatnak.

KIÁLLITÁS 1885 KIÁLLITÁS

Leggyorsabb és legol csóbb

személyszállitás

AMERIKÁBA

kétszer hetenként

a brémai kitünő délnémet Lloyd

császári német posta és

gyorsposta gőzöse által

a t.m. **bécsi cs. kir. helytartoság**

által engedélyezett

Sochl Móricz

főügynöksége közvetitésével

Dées I., Postgasse 17r. 6.

Minden tudakozódásra azonna válasz adatik.

SÁRKÁNY

bizományi és butor-csarnoka Budapesten, Gizellatér 3. szám I. em. a Deák Ferencz-utcza sarkán.

Ajánlja az országos kiállitás t. látogatóinak a legelőkelőbb hazai asztalos-mesterek által készitett óriási vátasztékban eladásra kiállitott finom szalon-, ebédlő-, háló- és uri szoba berendezéseket, mindennemű kivitelben; **körülbelül 150 szobára való egyszerü legszilárdabb asztalos és karpitos butorok**, kelengyékre kiválóan alkalmas, valamint vaebutorok, nyári lakberendezésekre az egyszerü butorkészlet teljes felosztása miatt mig e készlet tart, az elkészitési áron alul eladatnak.

Dús választék igen elegans, valamint egyszerü kész szalongarniturákban legizlésesebben a legujabb minta szerint elkészitve, atlasz-, bársony-, selyem-, brocat-, pluche-, crepp és juttaszövetekből **rendkivüli olcsó arak mellett.**

Bemenet a Gizellatéri oldalról a 3. sz. kapunál I. emelet.

Megrendelések a legnagyobb lelkiismeretességgel eszközöltetnek. Mintarajzok és árjegyzékek bérmentve küldetnek.

1181

Mária-Celli

Gyomor-Cseppek,

jeles hatásu gyógyszer a gyomor minden bantalmai ellen és felülmulhatlan az étvagy hiány, gyomor gyengeség, rosszszagu lehellet, szelek, savanyu felhöföges, kolika, gyomorhurut, gyomoregés, hugyókepződés, tulsagos nyalakképződés, sargaság, undor és hanyas, fofajas (ha az a gyomorból ered), gyomorgörcs, székszorulat, a gyomornak túlterheltsége étel és ital által: gilisztа, lép- és majbetegség, aranyeres bantalmak ellen.

Egy üvegcse ára használati utasitással együtt **35 kr.**

Központi szétküldési raktár nagyban s kicsinyben

BRADY KÁROLY,

„az órangyalhoz" czimzett gyógyszertárában Kremzierben, Morvaországban.

Kapható Pécsett: Kovács M., Sipócz István, Balázs Ivák és az Irgalmasok gyógyszertárában Sásdon: Keller N. urnál. Pécsváradon: Dvorszky Béla gyógyszertárában. Szászvár: Baltha László gyógysz. 26—1. 1051

1343. sz.
1885.

Pályázati hirdetmény.

Baranyamegye baranyavári járásába bekebelezett Magyar Bóly, Lapáncsa, Illocska, Német-Márok, Lőcs, Szent-István, Villány, Virágos és Szt.-Márton községek csoportositásából álló 300 frtnyi évi javadalmazással egybekötött

magyar-bólyi körorvosi állomás

lemondás folytán végleg megürültnek nyilvánittatván, annak az 1876. 14. t. cz. 144. § a értelmében leendő választás utján betöltésére határidőül folyó **1885. évi augusztus hó 29. napjának d. e. 10 órája** tüzetik ki Magyar-Bóly községébe ugy is mint a jelzett körorvosi állomás székhelyére a körjegyzői lakkoz.

Felhivatnak mingazon pályázni óhajtó orvos-tudorok és okleveles sebészek, miként okmányaikkal kellőleg felszerelt kérvényeiket a fenti időig alulirottnál nyujtsák be.

Kelt Dárcán, 1885. augusztus 18-án.

Majer Béla
szolgabiró.

1191

!!! Agyag-ipar munkások kerestetnek !!!

A Bukarest mellett levő Bradi-ban ujonnan berendezett

román agyag áru-gyárban

fazekas-áru, agyag-kályha, valamint majolika-festészeti szakokban

külön-külön munkavezető

és

néhány ügyes munkás kerestetik.

Irásbeli ajánlatok e lap kiadóhivatalához intézendők.

1185

Árverési hirdetmény.

Alulirott Dunaszekeső község elöljárósága részéről ezennel közhirré tétetik, hogy a község tulajdonát képező

Dunai-rév

1886. évi január 1-től

kezdve (három) 3 illetőleg (hat) 6 egymásután következő évekre

folyó évi szeptember 12-én

délelőtt 9 órakor Dunaszekeső község házánál nyilvános árverésen

haszonbérbe

adatni fog.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a községi jegyzői irodában betekinthetők.

Kelt Duna-Szekesőn 1885. aug. 11.

Freytag Lajos, jegyző. Hermán József, biró.

1183

PACHER E.

Pécsett, Széchényi-tér 17-ik számu bazár alatt.

Ajánlja nagy készletét

ür- és fegyvertöltényekből, vadásztáskák és kamaschnikból,
forgó-pisztolyok és hozzá való táskák és töltények,
valamint flober-töltények,
utazó bőröndök és táskákból és minden nemü utazó-kellékekből,

Pinczetok és minden itt fel nem sorolt czikkekből **nagy választékban.**

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Kiváló tisztelettel
PACHER E.

910

VIDATS-EKÉK

Vidats-féle egyéb gépek és azok pótrészei

ezentul az **eredeti Vidats-féle minták** (modell) szerint **csakis** az alább irt gyárban kaphatók, mely az összes mintákat a Vidats-féle csődtömegtől megszerezve, azokat is gyártja.

A Schlick-féle vasöntőde és gépgyár-részvénytársaság gazdasági osztálya.

Központi iroda: Budapest, váczi-körut 57. szám.

1178

Értesitem a n. é. közönséget, hogy FÜSZERKERESKEDÉSEMBEN mindenféle **legfinomabb fajta gyümölcs** naponta **frissen kapható,** Elvállalok **szőlő-szállitást minden irányban,** a legolcsóbb árak mellett.

SCHEIBNER JÁNOS,
Kaszinegy- és O-pósta-utcza sarkán.

1180

Nyomatott a lyceumi nyomdában (Pesztl Károlynál) Pécsett 1885.